•ПОДПИСКА•

Ազգ
Azg armenian daily

5 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1998 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 18 (1521)

Անվտանգության խորհրդի արտահերթ նիստ Բաքվում

4 ՓԵՏՐՎԱՐ, BBC. Հայաստանի նախագահի հրաժարականի ընդունումից հետո Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը Բաքվում հենց այսօր գումարեց անվտանգության խորհրդի արտահերթ նիստ, որի ժամանակ քննարկվեց «Հայաստանում տեղի ունեցած իրադարձությունների ազդեցությունը տարածաշրջանի ռազմաքաղաքական իրադրության վրա» հարցը:

Ազգային հեռուստատեսությամբ հանդես եկած նախագահ Հեյդար Ալիեւը հույս հայտնեց, որ Հայաստանում տեղի ունեցած վերջին իրադարձությունները եւ այդ երկրի նախագահի պաշտոնաթողությունը չեն վնասի ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման խաղաղ գործընթացին: Հեյդար Ալիեւն իր կողմից վստահեցրեց, որ Ադրբեջանն առաջվա նման ողջ ծավալով կպահպանի Ղարաբաղում կրակի դադարեցման պայմանները: BBC-ի Բաքվի թղթակից Էլչին Նարիմանօղլուն հայտնեց, որ Ադրբեջանի քաղաքական շրջանակներում զգուշավորությամբ է ընդունվել Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի կողմից հայաստանյան իրադարձություններին տրված «Դա խաղաղության կուսակցության պարտությունն էր» գնահատականը:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Արմատական փոփոխություններ եւ հրաժարականներ նախագահական շրջանակներում

Խոսրով Հարությունյանը ընտրվեց խորհրդարանի նախագահ

«Խաղաղության կուսակցությունը» փոքրամասնություն ԱԺ-ում

ՆԱԻՐԱ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԱԺ-ի փետրվարի 4-ի նիստն, առանց ավելորդ պայմանականությունների, կարելի է որակել «արտակարգ»: Մի քանի առումներով: Նախ՝ ԱԺ վերադարձան ԱԺՄ խմբակցության 4 անդամները՝ Դ. Վարդանյան, Ա. Սադոյան, Շ. Քոչարյան, Մ. Ավագյան: ԱԺՄ նախագահ Վ. Մանուկյանը խորհրդարան չվերադարձավ, ինչպես եւ ՀՅԴ անդամ Ռուբեն Հակոբյանը: Այնուհետեւ ԱԺ-ն 30-40 րոպե սպասեց պետաիրավական հանձնաժողովի եզրակացությանը՝ կապված ՀՀ նախագահի Լ. Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականի հետ: Հանձնաժողովի եզրակացությունը դրական էր (1 «դեմ», 1 «ձեռնպահ»), միայն մեկ հավելումով, որ ՀՀ նախագահը եւ վարչապետը պետք է գան եւ ԱԺ-ում պետք է քննարկում ծավալվի: Սակայն ԱԺ նախագահը քվեարկության դրեց միայն ՀՀ նախագահի հրաժարականն ընդունելու հարցը: Պ. Հայրիկյանը բողոքեց, ասելով, որ ԱԺ-ն հակասահմանադրական քայլ է կատարում, եւ չնայած ոչ ոք Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականին այնքան «կողմ» չէ, որքան ինքը, բայց եւ կոչ արեց խորհրդարանին «հեղաշրջմանը չմասնակցել»: «Ոչ ոքին անկախությունը պետք չէ, դուք թքած ունեք պետականության վրա», հայտարարեց Հայրիկյանը, նշելով, որ «նախագահն անկախության խորհրդանիշն է»: Բ. Արարքցյանը կոչ արեց «արհեստականորեն չսրել» իրավիճակը, լինել ողջախոհ եւ «հարգել նախագահի հրաժարականը»: Առաջին քվեարկության արդյունքներով «կողմ» 84, «դեմ» 33, «ձեռնպահ» 5, չեն քվեարկել 43-ը, նախագահի հրաժարականի դիմումը մերժվեց: Արարքցյանը հայտարարեց,

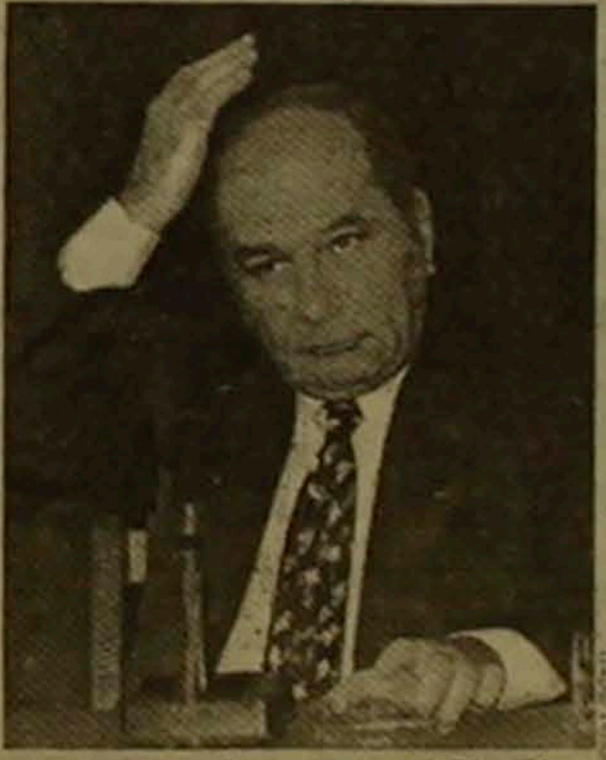

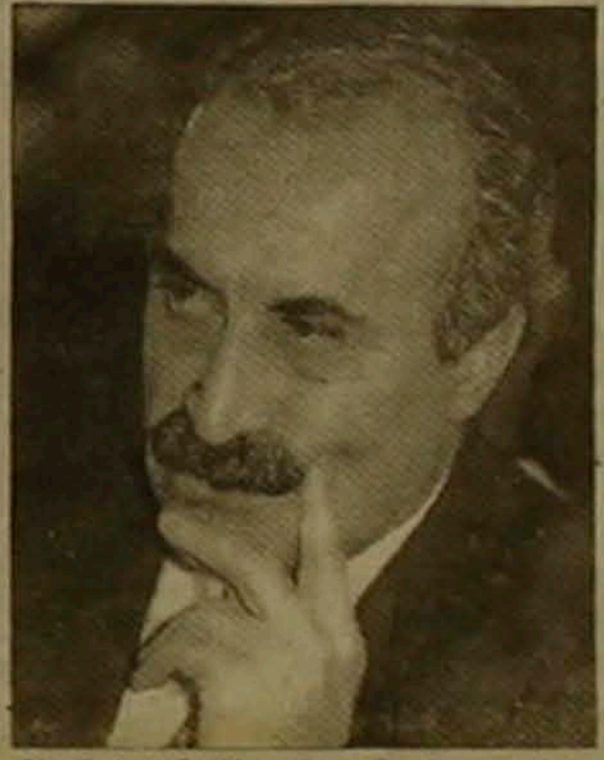

որ Տեր-Պետրոսյանն իրեն լիազորել է «կրկնել հրաժարականը»: Երկրորդ քվեարկությամբ «կողմ» 111, «դեմ» 36, չեն քվեարկել 16, նախագահի հրաժարականն ընդունվեց:

Այնուհետեւ Արարքցյանը հայտարարեց, որ Սահմանադրության 60-րդ հոդվածի համաձայն, ՀՀ նախագահի պարտականությունները դրվում են ԱԺ նախագահի վրա, սակայն ինքը ԱԺ նախագահը եւս հրաժարական տվեց, նշելով, որ իր դեպքում անհնարին է ՀՀ նախագահի պարտականությունների կատարումը: Նա նշեց, որ 1990 թ. ընտրություններից հետո իշխանության եկավ ՀՀՇ-ն, որի գաղափարները վերականգնեցին հայ ժողովրդի ազգային արժանապատվությունը: Նա ավելացրեց, որ քանի որ ՀՀՇ-ն այլեւս ԱԺ-ում չունի մեծամասնություն, ուստի եւ ինքը հրաժարական է տալիս, մանավանդ որ խորհրդարանի ղեկավար լինելը պաշտոն չէ: «Ես կիջնեմ դահլիճ, կզբաղեցնեմ իմ տեղը եւ կպայքարեմ որպես փոքրամասնության ներկայացուցիչ»:

Տես ▸ էջ 3

ՄՈՍԿՎԱ

Ելցինը ափսոսանք հայտնեց Լ. Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականի առթիվ

ՄՈՍԿՎԱ, 4 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բորիս Ելցինը ափսոսանք է հայտնել Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականի առթիվ եւ կանխատեսում է, որ նրան կփոխարինեն «կոշտ» մարդիկ, որոնք, այդուհանդերձ, կշարունակեն համագործակցությունը Ռուսաստանի հետ: «Ինձ դուր էր գալիս նրա հետ աշխատելը, նա հանգիստ էր աշխատում, հանգիստ լուծում խնդիրները, եւ մենք լավ էինք փոխգործակցում ԱՊՀ-ում», ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հայտարարել է Ելցինը: «Կգան նոր ղեկավարներ, ուրիշ մարդիկ: Սա պետք է մենք նկատի ունենանք: Այժմ կգան թերեւս կոշտ մարդիկ: Բայց նրանք հասկանում են, որ իրենք պետք է բարեկամություն անեն եւ գործ ունենան Ռուսաստանի հետ: Եվ մենք դա պետք է հասկանանք»: «Հայաստանը ուղղակիորեն երկիր է: Մտնում է Ռուսաստանի շահերի ռազմավարական դաշտի մեջ: Չի կարելի կորցնել Հայաստանը, ինչն էլ մենք չենք անի», նշել է նա: Բորիս Ելցինն առաջարկել է օգնել Տեր-Պետրոսյանին ստեղծված ճգնաժամային կացության մեջ: Սակայն Երեւանի «ներկառավարական» քաղաքականությունը հաղթել է: «Վերջին ամիսներին մի քանի անգամ հեռախոսազրույց եմ ունեցել նրա հետ: Միջնորդներ ենք ուղարկել: Ուզում էինք օգնել նրան, որովհետեւ նա իր շուրջն ստեղծել էր մի շրջանակ, որը բաղկացած էր այնպիսի մարդկանցից, որոնք բոլորն էլ դեմ են իրեն: Նա չէր կարող դիմանալ դրան: Ես օգնություն առաջարկեցի նրան, բայց դա կառավարական խնդիր է, երբ մեկը հանդես է գալիս մյուսի դեմ, մեկ ուրիշը՝ Տեր-Պետրոսյանի», ասել է Ռուսաստանի նախագահը:

Ռոբերտ Քոչարյան. «Հայաստանում արտառոց ոչինչ չի կատարվել»

Նախագահի պաշտոնակատարը խոսացավ մոտ օրերս ՀՅԴ-ի լեգալացումը

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Հունիսի 4-ի երեկոյան կողմ հանրապետության քաղաքական կյանքի էպիկենտրոնը Ազգային ժողովից տեղափոխվեց կառավարության տուն: Այնտեղ ՀՀ նախագահի լիազորությունները ժամանակավոր ստանձնած ՀՀ վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանը անհրաժեշտ համարեց լրագրողների միջոցով հասարակությանը տեղեկացնել ստեղծված իրավիճակի վերաբերյալ սեփական գնահատականների մասին: Նա ընդգծեց վեց գործոն, որոնք այսօր ուղղակիորեն պայմանավորում են երկրի վիճակը եւ նախանշում հետագա զարգացման ուղղությունները:

«Առաջինը՝ պետական բոլոր մարմիններն այսօր շարունակում են աշխատանքները նույն ռեժիմով եւ բոլոր մարմիններն իրականացնում են այսօր իրենց խնդիրները: Ուրեմն ժողովուրդը կարող է լինել հանգիստ եւ մարդիկ կարող են զբաղվել իրենց գործով:

Երկրորդ՝ Սահմանադրությամբ նախատեսված ժամկետներում անպայման կկազմակերպվեն նոր նախագահական ընտրություններ եւ կարող եմ վստահ ասել, թե կերաշխավորենք, որ այդ ընտրությունները լինեն ազատ եւ արդար: Ես համոզված եմ, որ կան այդ նախադրյալները նաեւ այլ ուժերի կողմից, որոնք ցանկություն ունեն մասնակցել այդ ընտրություններին եւ ես կարծում եմ, որ մենք հնարավորություն կունենանք պայմանավորվել որոշ սկզբունքների մասին եւ օգտագործել այդ նախընտրական կոմպանիան ոչ թե մեր հասարակությունը լրացուցիչ բեւեռացնելու համար, այլ ընդհակառակը՝ փորձենք միավորենք: Նման

փորձ ունենք Ղարաբաղում, ես համոզված եմ, որ կարելի է նույն մոտեցումը ցուցաբերել նաեւ Հայաստանում:

Երրորդ՝ կառավարության քաղաքականությունը ժողովրդավարության սկզբունքները զարգացնելու, տնտեսական բարեփոխումները շարունակելու ուղղությամբ, դատաիրավական ողջ համակարգի բարեփոխումներն իրականացնելու ուղղությամբ մնալու է նույնը: Ես պիտի ասեմ, որ նույնիսկ այս վերջին շաբաթվա ընթացքում ոչ մի նախատեսված միջոցառում չի հետաձգվել եւ նույնը լինելու է նաեւ հետագայում: Համոզված եմ նաեւ, որ ԱԺ-ում ընտրություններից հետո ԱԺ-ն կշարունակի իր օրենսդրական գործունեությունը:

Չորրորդ՝ իհարկե, ՀՀ-ն շարունակում է կրել իր բոլոր պարտավորությունները իր կողմից ստորագրված եւ վավերացված միջազգային պայմանագրի համաձայն: Այն, ինչ կատարվեց Հայաստանում, կատարվեց Սահմանադրության շրջանակներում եւ ամեն ինչ գնում է իր բնական ուղիով:

Հինգերորդ՝ Հայաստանը եղել է եւ այսօր էլ կա Ղարաբաղի հարցի խաղաղ կարգավորման կողմնակից եւ Հայաստանը շարունակելու է ակտիվ մասնակցել ԵԱՀԿ-ի շրջանակներում բանակցությունների պրոցեսին: Սա իմ հստակ դիրքորոշումն է եւ համոզված եմ, որ դա կշարունակվի, համենայն դեպս, մինչ չընտրվի, իհարկե, նոր նախագահ: Նոր նախագահը կորոշի հետագա գործերի հերթականությունը եւ անհրաժեշտությունը:

Տես ▸ էջ 3

Ֆրանսիայի նախագահը նույնպես ցավ հայտնեց եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին հրավիրեց Փարիզ

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին է զանգահարել Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը, որն իր ափսոսանքն է արտահայտել նրա հրաժարականի առթիվ: Ժակ Շիրակը հույս է հայտնել, որ բոլոր դեպքերում, խաղաղության գործընթացը հաջողության կհասնի ու եւս մեկ անգամ հավաստել է Ֆրանսիայի եւ Հայաստանի բարեկամությունը: Ֆրանսիայի նախագահը Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին հրավիրել է իրեն համար ժամկետներում աշխատանքային այցով այցելել Ֆրանսիա:

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընդունել է ԱԳ նախարարի հրաժարականը

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրամանագրերով, իրենց դիմումների համաձայն, պաշտոններից ազատվել են ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Ալեքսանդր Արզումանյանը, նախագահի խորհրդականներ Կարեն Շահինյանը եւ Վահագն Խաչատրյանը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

ՀՐԱԺԵՇՏ

Լ. Զուրաբյան. «Նախագահն առայժմ պետք է հանգստանա»

«Նախագահի թիմը համախմբված է եւ վստահ իրավացիության մեջ»

Երեկ ՀՀ նախագահի մամուլի (այսօր արդեն նախկին) խոսնակ Լեւոն Զուրաբյանի հանդիպումը լրագրողների հետ կարելի էր որակել հրաժեշտի բրիֆինգ: Նա իր երախտագիտությունն ու շնորհակալությունը հայտնեց լրագրողներին համագործակցության համար, միաժամանակ տեղեկացնելով նաեւ նախագահի վերջին օրվա կարեւոր հանդիպումների մասին: Իր աշխատանքային վերջին օրը նախագահը հանդիպումներ է ունեցել Հայաստանում հավատարմագրված բոլոր դեսպանների հետ, որի ընթացքում հույս է հայտնել, որ նրանք իրենց գործունեությամբ կնպաստեն Հայաստանի եւ տվյալ երկրների համագործակցության զարգացմանն ու ամրապնդմանը:

Անդրադառնալով վերջին օրերի շղթայազերծված հրաժարականներին, ընդգծեց, որ դրանց հեղինակները նախագահի հավատարիմ զինակիցներն են եւ կանխավ տեղյակ էին նախագահի հրաժարականի մասին եւ, ի համերաշխություն նախագահի, նախընտրեցին նախապես հրաժարական տալ, որպեսզի դիմումներն անգամ ստորագրվեն Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի կողմից: Խոսնակը հայտնեց, որ նախագահի թիմը համախմբված է գաղափարական հիմքի վրա, նշելով, որ քաղաքականության մեջ լինում են վերիվայրումներ, միաժամանակ շեշտելով, որ ցանկացած քաղաքական գործիչ պետք է պատրաստ լինի բոլոր տարբերակներին:

Ի պատասխան մեր հարցի, թե, ովքեր են նախագահի հրաժարականում նշված «հայտնի ուժերը», Զուրաբյանը նշեց. «Նախագահն իր ելույթում զերծ է մնում այլ մեկնաբանություններից: Ինչո՞ւ եք կարծում, որ ես պետք է խախտեմ եւ ինքս ասեմ: Կարծում եմ ցանկության դեպքում ձեզ էլ հայտնի կլինեն այդ ուժերը»: Մեր հաջորդ հարցին, որը վերաբերում էր նախագահի հետագա գործունեությանը, Զուրաբյանը տեղեկացրեց, որ որոշակի ծրագրեր դեռեւս չկան, նախագահը պետք է հանգստանա: Թե մասնավորապես որտեղ է հանգստանալու, Զուրաբյանը խորհուրդ տվեց հարցը հասցեագրել կառավարությանը, քանի որ, ըստ իրեն, օրենքով նախատեսված է, որ կառավարության կողմից պետք է էքս-նախագահի համար ստեղծվեն որոշ պայմաններ: Այնուհետեւ հերքվեցին այն լուրերը, թե նախագահի հրաժարականի համար փաստարկներ են ներկայացվել եւ նախկին խոսնակը կրկին զերծ մնաց մեկնաբանություններից: Համանախագահների Փարիզում կայանալիք հանդիպումը հետաձգելու առնչությամբ խոսնակը նկատեց, որ Հայաստանի ներքաղաքական լարված իրավիճակում դժվար էր միասնական դիրքորոշման ցուցաբերումը, ուստի հետաձգման խնդրանք է ներկայացվել, նշելով, որ այսուհետ նոր իշխանությունների դիրքորոշումները ճշտելուց հետո պարզ կլինի Մինսկի խմբի բանակցությունների հետագա սցենարի ընթացքը:

Զուրաբյանը նշեց, որ այս իրադարձություններում իր լուման ունեն նաեւ մամուլը, իսկ լավ թե վատ թողեց լրագրողների հայեցողությանը, միաժամանակ գնահատելով, որ մամուլը որոշ չափով կայացած է, ազդեցություն ունի քաղաքական պրոցեսների վրա, մաղթելով այն ազատությունը, որն այսօր ունի մամուլը պահպանվի եւ զարգանա: Իսկ վերջում խորհրդանշական կեցվածքով ընդգծեց. «Մամուլը նահանջելու իրավունք չունի»: Հակիրճ ամփոփելով նախագահի պաշտոնավարության տարիները, Զուրաբյանը նախընտրեց, որ գնահատականները տրվեն լրագրողների կողմից, բայց մասնավորապես շեշտելով, թե ում իշխանության կողմից Ղարաբաղը ազատագրվեց, ինչպես Հայաստանը ստացավ քաղաքական անկախության բոլոր ատրիբուտները եւ այլն:

Վերջում խոսնակը անկեղծորեն նկատեց. «Ինչ-որ իմաստով կարեւոր է, որ իշխանությունը փոխվում է: Այն մարդիկ, որոնք ղեկավարում են երկիրը, կարեւոր է, որ դառնան ընդդիմություն, իսկ ընդդիմությունը գա իշխանության, որպեսզի ձերբազատվի միամիտ պատկերացումներից եւ գործի իրական ասպարեզում: Բոլորը պետք է անցնեն այդ բովով: Միգուցե դրանից հետո ավելի լավ իրար կհասկանան», ընդգծեց նա: Կրկին հայտնելով, որ նախագահի գաղափարական թիմը համախմբված է եւ վստահ իր իրավացիության մեջ: «Կյանքը ցույց կտա, թե ով էր ճիշտ», խորհրդավոր նկատեց նախկին խոսնակը:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Զորի Բալայանը «սադրիչ» է որակում Լ. Տեր-Պետրոսյանի հայտարարության որոշ կետեր

Երեկ հետեւյալ գրությունն ենք ստացել ղարաբաղյան շարժման ամենահայտնի երախտավորներից, գրող եւ հրապարակախոս Զորի Բալայանից, որ 2 օր առաջ մեկնել էր Մոսկվա, նախքան այդ խմբագրությանս հրատարակության համար թողնելով մի ընդարձակ հոդված, որտեղ պահանջում էր ՀՀ նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականը եւ, միաժամանակ, նոր իշխանություններից ակնկալում Հայաստանում չսկսել վհուկների որս եւ երկիրը տանել ազգային համերաշխության ուղիով: Սակայն նախատեսված օրը, հեղինակի իսկ համաձայնությամբ, անիմաստ եւ ժամանցված համարեցինք հիշյալ «Երբ պրեզիդենտը թույլ է, նա վտանգավոր է հատկապես» վերնագրով հոդվածի հրատարակումը, քանի որ Լ. Տեր-Պետրոսյանն արդեն իսկ տվել էր իր հրաժարականը: Դժբախտաբար, հոդվածը չենք կարող հրապարակել եւ այժմ, քանզի մեր պաշտոնակից «Հայոց աշխարհ» օրաթերթն արդեն իսկ տպել է իր երեկվա համարում: Այնուամենայնիվ, հետաքրքրական է տեղեկանալ մեծ հրապարակախոսի կարծիքին ինչ վերաբերում է ՀՀ նախկին նախագահի հրաժարականի որոշ կետերին:

Տեղեկանալով, որ Լ. Տեր-Պետրոսյանը, այնուամենայնիվ, որոշել է զղջում արտահայտել եւ հրաժարական տալ, ես անմիջապես դիմեցի «Ազգ»-ի խմբագրությանը եւ հրաժարվեցի ընթերցողներին հասցեագրված իմ ուղերձի հրապարակումից: Իմ որոշումը պայմանավորված էր զուտ բարոյագիտական նկատառումներով: Սակայն, ծանոթանալով նախագահի ելույթի տեքստին, ես համոզվեցի, որ նա դիմել է ոչ թե անկեղծ զղջման, այլ վերջին (արդյո՞ք վերջին) սադրանքին, «հայտնի մարմիններին» եւ իր երբեմնի հավատարիմ դաշնակիցներին անվանելով «պատերազմի կուսակցություն»: Դժվար չէ գուշակել, որ այն ճամարտակությունների հետեւում, թե Հայաստանում տանուլ է տվել ինչ-որ «խաղաղության կուսակցություն», քողարկվում է հանրապետության իրադարձությունների ընթացքի վրա ներգործուն կերպով ազդելու` միջազգային (իմա` արեւմտյան) ուժերին ուղղված կոչը, ինչն ինքնին դավաճանություն է:

Ուզում եմ հավատալ, որ դա Տեր-Պետրոսյանի վերջին դավաճանությունն է, որի կրկնությունն այլեւս թույլ չտալու համար չեղյալ եմ հայտարարում իմ վճիռը եւ խմբագրությանը խնդրում աղետի կանխման նկատառումներով հրապարակել հայ ընթերցողին հղված իմ ուղերձը:

Զ. ԲԱԼԱՅԱՆ

Տնտեսության կայունության երաշխիքներ են հարկավոր

Մեզ հասած տեղեկությունների համաձայն, ՀՀ ԿԲ նախագահ Բագրատ Ասատրյանի հրաժարականը վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանը տեղին չի համարում ընդունել: Այդ առթիվ պրն Ասատրյանից պարզաբանումներ ստանալու մեր ակնկալությանն ի պատասխան ՀՀ ԿԲ լրատվական ծառայության պետ Սելիտա Խաչատրյանը հայտնեց, որ ԿԲ նախագահը խնդրել է 2 օր չանհանգստացնել իրեն: Իսկ հարցի շուրջ հաղորդագրություն մամլո ծառայությունը կպատրաստի մինչեւ օրվա վերջը հավանաբար կամ հաջորդ օրը (այսօր): ՀՀ վարչապետի օգնական Արմեն Գեւորգյանից տեղեկացանք, որ Ռ. Քոչարյանը երեկ առավոտյան հանրապետության շուրջ երեք տասնյակ բանկիրների հետ հանդիպման ժամանակ ցավ է հայտնել քաղաքական երանգավորում ունեցող այդ հրաժարականի առթիվ, մինչդեռ ԿԲ նախագահը, որպես տնտեսական կարեւորագույն կառույցի ղեկավար, չպետք է եզրեր ունենար ծավալված իրադարձությունների հետ: Որոշակի տեղեկություն` հաստատվե՞լ է հրաժարականը, թե ոչ` այդ ժամին Ա. Գեւորգյանը չէր կարող տալ, սակայն հայտնեց, որ 1 ամսվա ընթացքում հստակ մերժում չարտահայտելու պարագայում հրաժարականի դիմումը կընդունվի մեխանիկորեն:

Ավելի ուշ ՀՀ վարչապետի գրասենյակից ստացված մամլո հաղորդագրությունը տեղեկացնում էր, որ վարչապետի հանդիպման նպատակն էր եւս մի անգամ հավաստիացնել կառավարության որդեգրած հիմնական այն սկզբունքը, որ ցանկացած իրավիճակում պիտի նորմալ պայմաններ ապահովվեն տնտեսական բարեփոխումների անշրջելիության եւ գործարարության բնականոն զարգացման համար: «Բանկերը պիտի վստահ լինեն, որ իրենց գործունեությունը պաշտպանված է պետության կողմից», ընդգծել է Ռ. Քոչարյանը:

Ա. Գ.

Թուրք գործարարների եւ լրագրողների պատվիրակությունը Երեւանում

Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միության (ԱԳՄ) հրավերով փետրվարի 3-6-ը Երեւան ժամանած թուրք գործարարների եւ լրագրողների պատվիրակությունը երեկ առավոտյան «Դվին» հյուրանոցում հանդիպեց հայ գործընկերների հետ: Հերթական այս փոխայցի նպատակը հարակից մարզերի Արմավիր-Իգդիր, Շիրակ-Ղարս, ի մոտո հանգամանորեն ծանոթանալն է, որ անմիջական քայլ է դեպի սահմանային դռների բացումը: 29 հոգանոց պատվիրակությունը ներկայացնում է տնտեսության բավականաչափ խայտաբղետ ոլորտներ: Առաջին անգամ Հայաստան են ժամանել նաեւ Ստամբուլի առեւտրաարդյունաբերական պալատի անդամները, որոնք հզոր ուժ են եւ ապահովում են իրենց հանրապետության բյուջեի եկամուտների կեսը: Ժամը 11-ին պատվիրակությունը հանդիպեց ՀՀ վարչապետ Ռ. Քոչարյանի հետ: Վարչապետի գրասենյակից մեզ հայտնեցին, որ արծարծվել են Թուրքիայի հետ սահմանի բացման եւ սեւծովյան նավահանգիստների օգտագործման հարցերը: Ընդգծելով, որ Հայաստանը շահագրգռված է Թուրքիայի հետ նորմալ առեւտրատնտեսական հարաբերություններ հաստատելու, վարչապետը միաժամանակ շեշտել է, որ բիզնեսը մնում է բիզնես, եւ այն ասպարեզում որեւէ քաղաքական նախապայման անհասկանալի է:

Այնուհետեւ գործարարների խումբն այցելեց Գյումրիի եւ Արմավիրի մարզեր, եղավ Երեւանի ձեռնարկություններում, Արմէքսպրո ցուցահանդեսում:

Ինչպես մեզ հայտնեց ՀՀ ԱԳՄ նախագահ Արամ Վարդանյանը (նկարում ձախից), մարտ ամսին Թուրքիա կմեկնի հայ ձեռնարկատերերի խումբը, իսկ ապրիլին Երեւանում կկայանա 2 կողմերի գործարար համաժողով եւ ցուցահանդես, որին կմասնակցեն հարեւան պետության հարյուրավոր ձեռնարկություններ: «Կարո՞ղ է ներքաղաքական խառնաշփոթը ազդել տնտեսական հարաբերությունների վրա», մեր հարցին պրն Վարդանյանը պատասխանեց, որ միամտություն կլիներ կարծել, թե որեւէ ազդեցություն չի լինի: Բայց իրենք հույսով են, որ իրավիճակը արագորեն կկարգավորվի, եւ երկիրը, հատկապես տնտեսությունն ու գործարար աշխարհը կմտնեն բնականոն հունի մեջ: Նա տեղեկացրեց նաեւ, որ փետրվարի 9-13-ը Ռուսաստանի ԱԳՆ հրավերով Մոսկվա կմեկնի հայկական 15 հոգանոց պատվիրակություն մասնակցելու ՀՀ ԱԳՄ ներկայացուցչության հիմնադրմանը:

Այսօր թուրքական պատվիրակությունը կհանդիպի լրագրողների հետ:

Ա. Գ.

Հրաժարական տվեց «Ռեսպուբլիկա Արմենիա» թերթի խմբագիրը

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր առավոտյան հրաժարական տվեց «Ռեսպուբլիկա Արմենիա» թերթի գլխավոր խմբագիր Արմեն Խանբաբյանը: Աժ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը, որն այդ պահին դեռ հրաժարական չէր տվել, ստորագրել է այն:

«Զվարթնոց» օդանավակայանում արտառոց ոչինչ չկա

Ներքաղաքական այս օրերի լարված իրավիճակին զուգահեռ, տարբեր շրջանակներում լուրեր են շրջում, թե «Զվարթնոց» օդանավակայանում չվերթները, մասնավորապես մեկնումը ժամանակավոր դադարեցված է: Խնդրի առնչությամբ զանգահարեցինք քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության պետ Վաղարշակ Մնացականյանին, որը կտրականապես հերքեց, պատասխանելով, որ օդանավակայանում բոլոր չվերթները կատարվում են ճիշտ ժամանակին, խոչընդոտող հանգամանքներ բացարձակ չկան, աշխատանքներն ընթանում են բնականոն հունով եւ արտառոց ոչինչ չկա:

Ա. Մ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրենություն / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային ձեւավորումը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

Սրընթաց փոփոխություններ եւ հրաժարականներ նախագահամերձ շրջանակներում

Սկիզբը էջ 1

Արարքցյանի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցնելու մասին որոշումը չհավաքեց անհրաժեշտ ձայներ, ուստի եւ Արարքցյանը կրկնեց հրաժարականը, նշելով, որ եթե այս անգամ եւս չընդունվի, ապա վայր կդնի պատգամավորական մանդատը, քանի որ «ես այստեղ վարձու աշխատող չեմ եղել, որտեղ լինեմ մի այլ մեծամասնության նախագահ եւ իրականացնեմ մի ծրագիր, որ ինձ անհայտ է»: Այս հայտարարության տեքստն ու ոճը ազդեց ԱԺ-ի վրա, եւ 124 «կողմ», 25 «դեմ», 16-ը չեն քվեարկել, ձայներով Արարքցյանը դադարեց լինել ԱԺ նախագահ: ԱԺ փոխնախագահ Արա Սահակյանը եւս հայտարարեց իր հրաժարականի մասին, նշելով, որ դրա կարիքը կար դեռեւս 96 թ. սեպտեմբերին: Սահակյանը հայտարարեց, որ ինքը երբեք չի դավաճանել իր սկզբունքներին եւ ՀՀ նախագահին: Իսկ հաջորդ փոխնախագահներին կոչ արեց «շատ լուրջ չվերաբերվել այդ պաշտոնին»: 123 «կողմ», 24 «դեմ», 4 «ձեռնպահ» քվեարկության արդյունքներով ԱԺ-ն ընդունեց նաեւ Սահակյանի հրաժարականը: Հրաժարական ներկայացրեց նաեւ ԱԺ մյուս փոխնախագահը Կ. Ռուբինյանը, նշելով, որ ունի բարոյականության չափանիշներ եւ իրադարձությունների զարգացման համար իր մասով պատասխանատվություն է զգում. նա միաժամանակ դեմ արտահայտվեց Բազեյանի այն հայտարարությանը, ըստ որի Ղարաբաղի հարցում ՀՀՇ-ն ընդունել է պարտվողական դիրքորոշում: Առաջին քվեարկությամբ Ռուբինյանի հրաժարականը եւս չընդունվեց, ընդունվեց միայն երկրորդ անգամ:

Այնուհետեւ միմյանց հետեւից հրաժարականներ ներկայացրին պաշտպանության հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Սամվել Գեւորգյանը, կրթության, գիտության հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Տեր Հուսիկ Լազարյանը եւ պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Վիգեն Խաչատրյանը: Հրաժարականներն ընդունվեցին ԱԺ-ի կողմից: Վ. Խաչատրյանը ընդգծեց, որ «Հայաստանը դրամատիկ պահ է ապրում», այնուհետեւ հույս հայտնեց, որ երբեւէ չգան այն օրերը, երբ նախագահ Տեր-Պետրոսյանին երանությամբ հիշենք:

Դրանից հետո ԱԺ նախագահի պաշտոնի համար առաջադրվեցին 3 թեկնածուներ. «Երկրապահ» խմբի առաջարկությամբ Խոսրով Հարությունյանը, կոմկուսն առաջադրեց Լեոնիդ Հակոբյանին, իսկ «Հայրենիքը» Պարույր Հայրիկյանին:

Խ. Հարությունյանը նշեց, որ ԱԺ նախագահի պաշտոնը զբաղեցնելու առաջարկը եղել է վարչապետի կողմից, իր սկզբունքն այդ պաշտոնը զբաղեցնելու դեպքում այն կլինի, որ քաղաքական բանավեճը տեղափոխվի Ազգային ժողովի դահլիճ: Արտահայտվելով Հարությունյանի թեկնածության դեմ, Վիգեն Խաչատրյանը ընդգծեց, որ նա ունի շատ վտանգավոր հատկություն՝ հարմարվելու հատկություն (եւ ո՞վ է ասում «Ա.»), բացի այդ, արդեն կուսակցականացված է, որը պակաս վտանգավոր չէ:

Լեոնիդ Հակոբյանը որպես ԱԺ նախագահի թեկնածու նշեց իր առավելությունները, որ իր վրա ոչ ոք ճնշում չի կարող գործադրել, քանի որ «անկախ եմ, լրիվ անկախ»: [illegible] կառավարությունը հստակ կլինի, թե որն է կառավարության տեղը:

Պ. Հայրիկյանը գրեթե կրկնեց այն, ինչ ասվեց առավոտյան (կարդացել էր):

Փակ գաղտնի քվեարկության արդյունքներով «կողմ» 99, «դեմ» 66, Խ. Հարությունյանը ընտրվեց ԱԺ նախագահ եւ հայտարարեց, որ չի կարող ստանձնել ՀՀ նախագահի պարտականությունները: Հետեւաբար առայժմ պաշտոնավարությունը մնում է ուժի մեջ. նախագահի պաշտոնակատարն է վարչապետ Ռ. Քոչարյանը: Այնուհետեւ առաջարկեց փոխնախագահների հարցը տեղափոխել առաջիկա եռօրյա:

Ավելորդ չենք համարում մի քանի դրվագներ ներկայացնել ԱԺ-ի փետրվարի 4-ի նիստից: Նախ, ի դեպ Բ. Արարքցյանի. նա սառնասիրտ եւ զուսպ վարեց նիստը, երբ մթնոլորտը ԱԺ-ում խիստ շիկացած էր եւ պայթյունավտանգ: Այնուհետեւ, արագորեն վերակողմնորոշվեցին որոշ մարդիկ (Ա. Գոմցյան, Պ. Ասատրյան, Դ. Զադոյան): Երբ Պ. Ասատրյանը ջերմորեն համբուրել (ըստ ականատեսների վկայության) ԱԺ վերադարձած Արշակ Սադոյանին, ապա Զադոյանը անբաժույց խորհուրդներ եւ աջակցություն էր ցուցաբերում «Երկրապահ» խմբի նախագահին. (Զադոյանը ԱԺ-ում այդ խմբին անդամակցեց փոքրիկ առաջին իսկ նստաններից հետո): Հաջորդ դրվագը. ՀՀՇ վարչության անդամ, ԱԺ արտաքին հարաբերությունների հարցերի հանձնաժողովի նախագահ, Լ. Տեր-Պետրոսյանի նախընտրական հիմնադրամի նախագահ Հովհ. Իգիթյանը ներքաղաքական այս վերջին զարգացումների ողջ ընթացքում բացակայում [illegible] Մինսկում մասնակցելով ԱՊՀ շրջանակներում անցկացվող հանդիպմանը:

Մյուս դրվագը. ԱԺ ֆինանսավարկային հանձնաժողովի նախագահ [illegible] վերադարձած [illegible] այդ խոստովանելով հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնից հրաժարական տալու կամավոր [illegible] որոշումը:

Եվ վերջապես վերջին երկու դրվագներ. Վանո Սիրադեղյանի ԱԺ-ում գտնվելու կարճ ընթացքում նրա կողքին միայն երկու պատգամավորներ էին մնացել Սամսոն Ղազարյանը եւ Արտավազդ Սահակյանը:

Իսկ Խոսրով Հարությունյանի քայլվածքը ԱԺ նախագահի պաշտոնում առաջադրվելուց հետո, 30 րոպեի ընթացքում նկատելիորեն փոխվեց, դարձավ ավելի հաստատ եւ ձիգ:

Իսկ խորհրդարանական ընդդիմության ներկայացուցիչներից մեկը, ի պատասխան մեր իրավիճակի գնահատականի մասին հարցի, ասաց. «Մի բան միայն կարող եմ ասել, սա մեր խաղը չէ», եւ խնդրեց անունը չհրապարակել: Այսքան բոլոր դրվագները, անկեղծ ասած, հիշատակեցինք ոչ միայն պատմության, այլեւ բոլոր իշխանությունների համար, որպեսզի կադրային քաղաքականությունը նորից չդառնա երկրի ղեկավարության աքիլլեսյան գարշապարը:

Ռոբերտ Քոչարյան. «Հայաստանում արտառոց ոչինչ չի կատարվել»

Սկիզբը էջ 1

Եվ վերջինը՝ ես համարում եմ, որ մենք պետք է որդեգրենք նաեւ պաշտոնյաների գործից հեռանալու կուլտուրա, որ ամեն անգամ իրարից բաժանվելուց հետո ի վիճակի լինենք տեսնել լավը, փորձել հարգել իրար: Մենք ունենք բազմաթիվ օրինակներ, երբ հեռանալով իրարից, ուղղակի ձեւավորվում են թշնամական հարաբերություններ: Ես կարծում եմ, որ սա ուղղակի անընդունելի տարբերակ է...»:

Իր հիմնական խոսքը ավարտելով, Ռոբերտ Քոչարյանը իմիջիայլոց նշեց, որ չի պատասխանի ակնկալվող բոլոր հարցերին: Այնուամենայնիվ, վարչապետը խոստացավ, որ մոտակա օրերին ՀՅԴ կուսակցությունը կլեգալացվի, եւ որ այսօր նա հանդիպումներ է նախատեսում հանրապետությունում գործող կուսակցությունների եւ բոլոր քաղաքական ուժերի հետ: Նպատակը՝ առաջիկա ընտրությունները պատշաճ եւ կարգավորված կերպով նախապատրաստվելն է: Բնականաբար նշվեց Սահմանադրությամբ նախատեսված ժամկետներում նոր նախագահական ընտրությունների անցկացման անհրաժեշտության մասին: Ինչ վերաբերում է իր թեկնածության առաջադրման հնարավորությանը, Ռոբերտ Քոչարյանը նշեց, որ դա քիչ հավանական է:

Նա կարեւոր համարեց նշել, որ հանրապետության ներկայիս՝ այսպես կոչված «կոշտ քաղաքականություն» որդեգրած իշխանությունները՝ «պատերազմի իշխանություններ չեն»: Ավելին, ըստ վարչապետի, սրանք այն մարդիկ են, որոնք հեղինակներն են հայտնի եւ երկարատեւ խաղաղության:

Ընդհանուր առմամբ, Ռոբերտ Քոչարյանի խոսքը կարճաժամկետ բնույթի էր: Հանգամանք, որը մի քանի անգամ ընդգծվեց իր իսկ կողմից, քանզի «երկարաժամկետ քաղաքականությունը թե արտաքին եւ թե ներքին կյանքում մշակելու է նորընտիր նախագահը»: Միեւնույն ժամանակ, Ռոբերտ Քոչարյանը վերստին հաստատակամ էր նրանում, որ ներկայիս իշխանությունները նախկինների իրավահաջորդն են, ուստի եւ պատասխանատու են թե քաղաքական եւ թե տնտեսական բնույթի ստորագրված միջազգային բոլոր պայմանագրերի իրականացման գործում:

ԱՍՈՒԼԻՍ

«Հայաստանում տեղի է ունեցել ՀՀ նախագահի բռնի հրաժարական»

Գտնում է Պ. Հայրիկյանը, միաժամանակ նշելով, որ Լ. Տեր-Պետրոսյանը «ապօրինի ընտրված նախագահ էր»

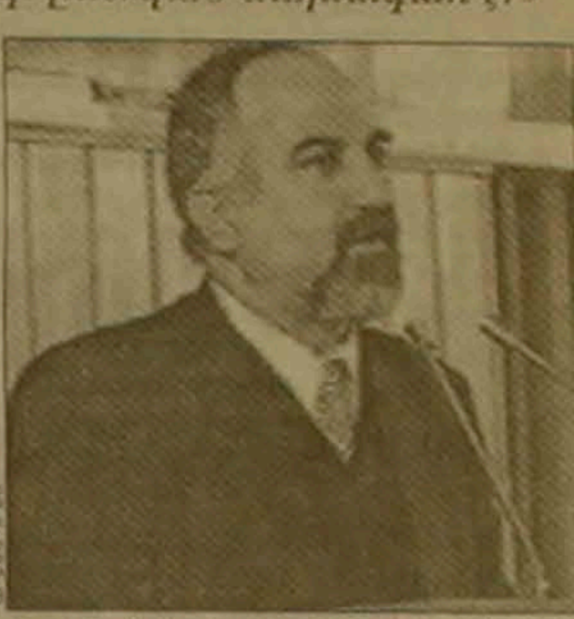

Փետրվարի 4-ին ԱԺ-ի հանձնաժողովների համատեղ նիստերի դահլիճում մամուլի ասուլիս հրավիրեց Պարույր Հայրիկյանը (ԻՄ): Սկզբից եւեթ նա նշեց, որ ԻՄ-ի Դիվանի որոշմամբ պատգամավորական խմբակցությունը մասնակցելու է ԱԺ-ի նիստերին: Հայրիկյանը նկատեց, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը պետք է հրաժարական տար, նա ապօրինի ընտրված նախագահ է: Ողջ խնդիրն այն է, թե ինչպե՞ս է փոխվում իշխանությունը: Տեր-Պետրոսյանը, ըստ Հայրիկյանի, չի նշում, որ հրաժարական է տալիս հասարակական կարծիքի ճնշման տակ: «Հայաստանի Հանրապետությունում տեղի է ունեցել ՀՀ նախագահի բռնի հրաժարական», քանի որ ԱԺ-ն չի պարտադրել նրան ընդունել հրաժարականը: «Մենք կարող ենք ուրախանալ, որ մեր քաղաքական կյանքը հարստանում է», սակայն նրանք, ովքեր «հակում ունեն դառնալու նոր լեւոնտերպետրոսյաններ, պետք է զգուշանան»:

Հայաստանի ներքաղաքական վերջին զարգացումները Հայրիկյանը որակեց որպես «թավշյա հեղափոխություն, որն օրինականացվեց ապօրինի ընտրված ԱԺ-ում»: Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականը արդյունք էր նաեւ այն բանի, որ նա եւս ապօրինի էր ընտրվել եւ կախման մեջ էր այդ մարդկանցից, նշեց Հայրիկյանը:

Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Հայրիկյանը նշեց, որ թեպետ ինքը մնում է այն կարծիքին, որ «ՀՀ նախագահի լավագույն թեկնածուն Հայրիկյանն է», սակայն դեռ պետք է որոշել՝ մասնակցելո՞ւ է արդյոք առաջիկա ընտրարշավին, թե ոչ:

Ինչ վերաբերում է ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորման եւ պատերազմ, թե՞ խաղաղություն հարցին, Հայրիկյանն այդ առումով նկատեց, որ «պատերազմական իրավիճակում հայտնվել-չհայտնվելու հարցը կախված է մեր դիվանագիտությունից», եւ «պատերազմի վտանգը եղել է, կա եւ կլինի, քանի դեռ քաղաքական լուծում չի գտնվել»:

Անդրադառնալով «Երկրապահ» պատգամավորական խմբի գործունեությանը, ԻՄ-ի նախագահը նշեց, որ այն «բավականին լուրջ գործոն է դառնում երկրի քաղաքական կյանքում», ուստի եւ «չի կարելի թույլ տալ, որ խորհրդարանի հիմնական ուժը զինվորականները լինեն»:

Այս եւ այլ գնահատականներից հետո Հայրիկյանն արագորեն եւ հաճույքով համաձայնեց ԱԺ նախագահի պաշտոնում իր թեկնածության առաջադրմանը: Իսկ նախագահական ընտրություններում նրա մասնակցության հարցը կորոշի ԻՄ-ի Դիվանը:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Քննարկումներ ԼՂՀ կառավարությունում

Փետրվարի 4-ին ԼՂՀ վարչապետ Լ. Պետրոսյանի նախագահությամբ անցկացվեց կառավարության նիստ, որտեղ քննարկվեցին մի շարք օրախնդիր հարցեր: ԼՂՀ 1998 թ. պետական բյուջեի մասին տեղեկատվության նիստում հանդես եկավ էկոնոմիկայի եւ ֆինանսների նախարար Մ. Թեւոսյանը: Կառավարության որոշմամբ «ԼՂՀ 98 թ. պետական բյուջեի մասին» օրենքն ընդունվեց կատարման: ԼՂՀ 98 թ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման հիմնական ուղղությունները ընդունվեցին որպես 1998 թ. պետական բյուջեի կատարման կառավարության գործունեության ծրագիր: Շարունակելով ԼՂՀ պաշտպանության համար զոհված զինծառայողների ընտանիքներին պետության կողմից սոցիալական օժանդակության միջոցառումների հետագա ընդլայնումը, նկատի ունենալով հանրապետության շրջանակներում եւ քաղաքներում թաղված զինծառայողների գերեզմանների բարեկարգման անհրաժեշտությունը, կառավարությունը որոշում ընդունեց «ԼՂՀ-ում թաղված զինծառայողների գերեզմանների բարեկարգման համար փոխհատուցումների մասին»: Նիստի մասնակիցները նաեւ սահմանեցին կենսաթոշակառուի մահվան դեպքում թաղման ծախսերի մասնակի փոխհատուցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը եւ դրանց ներկայացման կարգը: Արցախի ազատագրության եւ անկախության 10-ամյա հոբելյանին արժանի շուք տալու, նահատակված եւ ողջ մարտիկների անձնազոհ սխրանքը հավերժացնելու համար ԼՂՀ կառավարությունը սահմանեց «Արցախի ազատագրության եւ անկախության կռիվների մասնակից» կրծքանշան եւ դրա պատրաստման համար հայտարարեց լավագույն էսքիզի մրցույթ: Հաստատվեցին մրցանակաբաշխության հանձնաժողովի կազմը եւ կրծքանշանի պարգեւատրման կարգը: ԼՂՀ կենսաթոշակային եւ զբաղվածության հիմնադրամի գործունեությունը բարելավելու նպատակով նախարարների կաբինետը փոփոխություններ մտցրեց ԼՂՀ սոցիալական ապահովության նախարարության կառուցվածքում եւ հաստիքացուցակում: Նիստի մասնակիցները փոփոխություն կատարեցին բարձրագույն եւ միջնակարգ մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների շրջանավարտների անհատական տեղաբաշխման կառավարական հանձնաժողովի կազմում, ինչպես նաեւ կառավարության 1997 թվականի հուլիսի 24-ի «Առանձին խմբերի երեխաներին, միայնակ մայրերին եւ մինչեւ երկու տարեկան երեխաներ խնամող անձանց տրվող պետական նպաստների եւ վճարման կարգի մասին» որոշման մեջ: Նիստում հաստատվեց հանրապետական համաճարակային բարձրագույն հանձնաժողովի կազմը: 1997 թվականին ԼՂՀ տարածքում մարդահամարի նախապատրաստման եւ անցկացման աշխատանքները համակարգելու նպատակով կառավարությունը որոշեց վիճակագրության պետական ռեգիստրի եւ վերլուծության պետական վարչության աշխատակազմում մտցնել վարչության պետի տեղակալի հաստիք մարդահամարի անցկացման գծով: Հիշյալ վարչության պետի տեղակալ նշանակվեց նախկինում առողջապահության վարչության պետ Սերգեյ Դավթյանը: Նիստում ընդունվեց որոշում «Բնակչության զբաղվածության մասին» ԼՂՀ օրենքի առանձին հոդվածների կիրառումն ապահովող միջոցառումների մասին, ինչպես նաեւ ԼՂՀ արդարադատության պետական վարչության քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման քաղաքային եւ շրջանային բաժինների մասին: Նիստից հետո ԼՂՀ վարչապետ Լ. Պետրոսյանը հանրապետության շրջանների վարչակազմերի ղեկավարների հետ անցկացրեց խորհրդակցություն, որտեղ քննարկվեցին Արցախի ազգային ազատագրական պայքարի տասնամյակի հանդիսավոր տոնակատարության միջոցառումներին առնչվող հարցերը:

«ԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ,
Ստեփանակերտ»

digitised by A.R.A.R.@

Ստեղծված իրավիճակը քաղաքական գործիչների գնահատմամբ

Երեկ «Ազգի» թղթակիցը հեռախոսային ճեպազրույցներ ունեցավ Հայաստանի քաղաքական գործիչներից մի քանիսի հետ, խնդրելով տալ ստեղծված իրավիճակի գնահատականը եւ պատասխանել այն հարցին, թե իրենց կուսակցությունները ի՞նչ կերպ են մասնակցելու առաջիկա նախագահական ընտրություններին:

ԱՐԱՄ ՍԱՐԳՍՅԱՆ-Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցության նախագահ

Ես շատ բավարարված եմ այն հանգամանքով, որ իշխանության փոփոխությունը կատարվեց հանգիստ մթնոլորտում: Մենք հաստատեցինք, որ ուրույն ճանապարհ ունենք, որը նման չէ հարեւան հանրապետություններին, այստեղ չի կրկնվում այն, ինչ եղավ Վրաստանում ու Ադրբեջանում, ինչը կործանարար կլիներ մեր ազգի համար: Երկրորդ, ես գտնում եմ, որ սա նաեւ այն պայքարի արդյունքն է, որը ընդդիմության ղեկավարությամբ տանում էր ժողովուրդը մերժելով ՀՀՇ-ական իշխանությունների քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական գիծը, հատկապես արտաքին քաղաքականությունը, որը մեր ազգային շահերին, մեղմ ասած, չհամընկնող գիծ էր: Այս փոփոխությունը դրա արդյունքն էր: Բացի այդ, գտնում եմ, որ այստեղ նաեւ տարածաշրջանի հետ կապված լուրջ խնդիրներ կան, այսինքն կարող էր կատարվել ուժերի այնպիսի վերաբաշխում, որը դարձյալ կործանարար կլիներ մեր ժողովրդի համար: Այդ տեսակետից նույնպես ավարտվեց պայքարի այդ փուլը: Առաջիկայում հույս ունենք, որ միայն ընտրությունների միջոցով կձեւավորենք ժողովրդի վստահությունը վայելող իշխանություններ: Մեր կուսակցությունը պատրաստվում է արտահերթ համագումարի, մենք հակված ենք համագումարի որոշմամբ ընտրություններում առաջադրել մեր թեկնածուին:

ՎԱԶԳԵՆ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ-Ազգային ժողովրդավարական միության նախագահ

Երեկ, երբ լսում էի Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականը հեռուստացույցով, մի կողմից ուրախություն էր, որ մենք ազատվում ենք այս ամեն ինչից եւ կարող ենք արդեն ապագայի մասին մտածել ու որոշակի քայլեր անել այդ ուղղությամբ, մի կողմից էլ տխրություն էր, որ ինչքա՜ն ժամանակ ենք կորցրել եւ ի՜նչ քարուքանդ վիճակից ենք նորից փորձելու դուրս գալ: Բայց ինձ վրա ազդում էր նաեւ այն, որ գնալուց առաջ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն, այնուամենայնիվ, մեր ժողովրդին եւս երկու հարված հասցրեց միջազգային ասպարեզում: Նրա այն պնդումը, թե ուժային կառույցները իրեն ներկայացրեցին հրաժարականի պահանջ եւ ինքը ստիպված, որպեսզի երկիրը նոր ցնցումների մեջ չընկնի գնաց, չի համապատասխանում իրականությանը: Իրականում ի՞նչ էր տեղի ունեցել: Տարիներ ի վեր ժողովրդի կողմից Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նկատմամբ արդեն անվստահություն կար, որը վառ արտահայտվեց 1996-ի նախագահական ընտրություններում: Հենց իր գործադրած ուժային մեթոդները բերեցին այն բանին, որ դա վերածվեց փոխադարձ ատելության: Լեւոնի եւ ժողովրդի միջեւ կանգնած էին ուժային կառույցները: Հենց որ այդ կառույցները մի կողմ գնացին, ինքը ժողովրդի առջեւ մնաց մերկ վիճակում, եւ նրա [illegible] պետք էր: Ուժային կառույցների եւ իր թիմի մի կողմ գնալը բացատրվում էր նաեւ նրանով, որ ոչ միայն իրենց կողմից, այլեւ մեր ողջ հասարակության կողմից ընդունելի չէր Ղարաբաղի հարցի այն լուծումը, որն առաջարկվում էր իր կողմից: Երկրորդը, դա իր արտահայտած այն միտքն էր, որ գնում են խաղաղության կողմնակիցները եւ գալիս են ռազմատենչ, պատերազմի ձգտող ուժերը: Դա բացարձակապես չի համապատասխանում իրականությանը: Ճանաչում եմ եւ Հայաստանի, եւ Արցախի կառավարական շրջանակներին, նաեւ ընդդիմադիր բոլոր կուսակցությունների ղեկավարներին եւ պատասխանատվությամբ կարող եմ ասել, որ Հայաստանում եւ Ղարաբաղում չկա որեւիցե քաղաքական կազմակերպություն, որը ռազմատենչությամբ տառապի: Ընդհակառակը, բոլորն այս տարիների ընթացքում բավական մեծ քաղաքական փորձ են ձեռք բերել, բոլորը պրագմատիկ, իրատես մարդիկ են եւ հասկանում են, որ Ղարաբաղի հարցի լուծումը պետք է լինի ոչ թե ռազմադաշտում, այլ բանակցությունների սեղանի շուրջը: Եվ բոլորս հասկանում ենք, որ այնտեղ պետք է գնանք փոխզիջումների: Հարցը միայն այն է, թե այդ փոխզիջումների համար ի՞նչ եզր կա: Ես կարծում եմ, բոլորս համոզված ենք, որ մենք ամեն ջանք պիտի գործադրենք, որպեսզի բանակցությունների ժամանակ հասնենք եւ փախուստա[illegible] Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցերի լուծմանը: Մենք համոզված ենք, որ Ղարաբաղը վստահել է ապագա սերունդների համար իր անկախությունը, իր անվտանգությունը ապահովելու իրավունքը: Անկախ նրանից, թե ով կլինի Հայաստանի ղեկավարը, ես համոզված եմ, որ ընթանալու է նորմալ քաղաքական գործընթաց: Իմ շփումները բոլոր ուժերի հետ ինձ բերում են այն համոզման, որ բոլորը գիտակցում են Հայաստանի ապագան էապես կախված է նրանից, թե կլինե՞ն, արդյոք, արդար ընտրություններ, թե՞ ոչ: Համոզված եմ, որ բոլորը շահագրգռված են արդար ընտրությունների անցկացմամբ: Միայն այդ կերպ կարելի է վստահության արժանանալ արտաքին հարաբերություններում եւ երկրի ներքին կյանքը նույնպես կառուցել հիմնվելով ժողովրդի վստահության վրա: Ես չեմ ուզում այսօր քննարկել, թե ինչ թեկնածություններ կլինեն եւ ով կընտրվի նախագահ: Դա անշնորհակալ գործ է եւ այդ մասին ես չէ, որ պիտի խոսեմ: Մեր կուսակցությունն իր թեկնածուով հանդես կգա ընտրություններում:

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ-ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ

Ես գտնում եմ, որ ոչ մի արտառոց բան տեղի չի ունեցել: Սա սովորական սահմանադրական ճանապարհով իշխանությունների փոփոխություն է: Պարզապես շատ արագ [illegible] տրամաբանությունը պետք է բերեր նախագահի հրաժարականին: Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակը եւ հենց խորհրդարանի ներսում ստեղծված ուժերի հարաբերակցությունը դա անխուսափելի էր դարձնում: Փաստորեն, նախագահին հրաժարականի հարկադրեց խորհրդարանը: Այսինքն խորհրդարանի ներսում ստեղծված ուժերի նոր հարաբերակցությունը: Այս դեպքում խորհրդարանը դարձավ ժողովրդի ձայնը, քանի որ ժողովրդի եւ նախագահի միջեւ խոր տարաձայնություններ կային, ու ոչ միայն ղարաբաղյան հիմնահարցի առնչությամբ: Միաժամանակ մենք գտնում ենք, որ Հայաստանում բոլոր ուժերը կողմնակից են Ղարաբաղյան հարցի խաղաղ կարգավորմանը: Այժմ կարեւոր խնդիր է, որ նոր նախագահի ընտրությունն ընթանա օրինական-սահմանադրական ճանապարհով, եւ ես վստահ եմ, որ դա այդպես էլ կլինի, քանի որ պահը շատ պատասխանատու է: Մեր կուսակցությունը զսպվածության եւ պատասխանատվության կոչ է անում բոլոր քաղաքական ուժերին, որպեսզի մինչեւ նոր նախագահի ընտրությունները եւ դրանց ընթացքում ու դրանից հետո քաղաքակիրթ կեցվածք դրսեւորեն: Այս կոչը հասցեագրում եմ նաեւ հասարակայնությանը, որպեսզի համբերի եւ մի քիչ էլ տոկա սոցիալական դժվարություններին: Ինչ վերաբերում է առաջիկա ընտրություններին, ապա մեկ բառով ասեմ մենք դրանց կմասնակցենք ակտիվորեն: Դեռ որոշում չենք կայացրել, սակայն ես վստահ եմ, որ մենք [illegible] թեկնածուին: Առայժմ այսքանը:

Հեռախոսային ճեպազրույցները
ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԻ

Հաղթանակ, կայունություն, առաջընթա՞ց...

Կամ՝ հավերակացս ինչպե՞ս թագավորեմ

Ցավոք, այս ենթավերնագիրը պատեհ-անպատեհ առիթներով գործածվող հերթական թեւավոր արտահայտությունը չէ: Հասարակական մեր բլից-հարցման արդյունքները հաստատեցին մի տխուր իրողություն, որ իշխող կուսակցության պատճառով հանրապետությունում ստեղծվել է հավատի ու հույսի վակուում, որը հեշտությամբ կարելի է նմանեցնել Ստալինի մահից հետո մարդկանց համակած անորոշության այն զգացումին, որի դիմաց թվում էր, թե կյանքը կանգ է առնելու: Վարչախմբի քաղաքականությունը հասցրեց բարոյական արժեքների այնպիսի խեղաթյուրման, որ ազնիվ գործելակերպի եւ ազնիվ անհատների տեղը Հայաստան կոչված այս հողակտորի վրա պայծառ արեւի տակ մոմի լույսով էլ դժվար է գտնել: Արդյունքում «ինչպիսի գնահատական կտաք ներքաղաքական զարգացումներին» եւ «ում կարող եք պատկերացնել հանրապետության ղեկի առջեւ» մեր հարցադրումներին, որքան էլ համոզված նախագահի հրաժարականի անհրաժեշտության մեջ մարդկանց պատասխանները լի էին տարակույսներով ու վախով: Երեւի հենց ա՞յս մթնոլորտն էր ստեղծվում, որ գերադասենք «եւ դառնանք, ազգովին խնդրենք»...

– Հրաժարականին նորմալ եմ վերաբերվում, **ասաց մի տիկին**, - բայց մի անձով ոչինչ չի որոշվում: Հույս ունենալ, որ մեկ-երկու հոգի փոխելով Հայաստանի վիճակը կբարելավվի, հնարավոր չէ: Հավանաբար պետք է փոխել ամբողջ կազմը:

Երիտասարդ, պատանեխմբի անդամ.

- Ամեն ինչ հայտնի է, էլ ինչ ասեմ: Եթե գաղափարախոսական վարագույրները հետ տանենք շատ բան կա ասելու: Ժողովուրդը շատ բան է տարել: Ինչ լինում՝ է, թող լինի նրա օգտին, ոչ թե անհատների:

- Առաջիկայում ո՞ւմ եք նախագահ տեսնում:

- Թեկուզ այս ծառը լինի: Կարեւորը, որ լավ լինի ողջ ժողովրդի համար: Քաղաքացու աշխատանքը չխլեն ձեռքից եւ նրա բաժին կյանքը իրենք ապրեն:

Երիտասարդուհի, տնտեսագետ.

- Կարծում եմ, հիմա նախագահից չպիտի պահանջեին հրաժարական տալ: Թող ամեն ինչ իր հունով ընթանար եւ երկու տարի հետո նոր նախագահ ընտրվեր ժողովրդավարական հիմունքներով: Իսկ այս վիճակն ընդամենը համաշխարհային հանրության առջեւ մեր ազգի վարկանիշն է գցում, քաղաքական անկայունության առիթ է հանդիսանում: Ես համաձայն չէի, բայց նախագահը ճիշտ վարվեց հրաժարական տալով. այդ կերպ խուսափեցինք ավելի սուր հետեւանքներից: Կարծում եմ, սակայն, որ շատ ավելի լավ կլիներ, եթե այսպես չլիներ:

- Իսկ երբ ազգային կարեւորագույն խնդիրների լուծումն ընթանում է խոտոր ճանապարհով, չե՞ք կարծում, որ հեռանալն արդարացված է:

- Ես ձեռնպահ եմ մնում հայտարարելուց, թե երկու տարի առաջ նախագահական ընտրությունները որքան էին արդարացի: Ամեն դեպքում այնպես ստացվեց, որ ժողովուրդն ընտրեց նրան: Եթե ընտրել է, թող բարի լինի համբերել մինչեւ նոր նախագահական ընտրությունները:

- Բայց նա ինքն է հրաժարական տվել:

- Պահանջեցին: Ժողովուրդը պահանջեց:

- Ժողովո՞ւրդը պահանջեց:

- Ոչ թե ժողովուրդը, այլ ուժային նախարարությունները...

- Բայց յուրաքանչյուր նախագահ իր երկրի անկախության խորհրդանիշն է եւ չպիտի ենթարկվի որեւէ պարտադրանքի:

- Նախագահը, ինչպես նշեց իր կոչում, սուր հակադրություններից խուսափելով նպատակահարմար գտավ հրաժարական տալ:

- Իսկ Արցախի հանդեպ նրա քաղաքականությանը դուք համաձա՞յն էիք:

- Ոչ, բայց մի՞թե ավելի լավ է քաղաքական անկայուն եւ անորոշ իրավիճակը, քան եթե մեկ տարի էլ համբերեինք: Միեւնույն է, ոչ մի բան չէր փոխվելու: Միայն մեր վարկանիշին ենք վնասում:

- Պահի անորոշությունն ավելի սարսափելի է, քան Արցախը Ադրբեջանին հանձնե՞լը:

- Չգիտեմ: Ինձ թվում է ոչինչ չէր փոխվելու:

Երիտասարդ քաղաքագետ.

- Ինչպիսի՞ գնահատական կտայիք այսօրվա ներքաղաքական իրադարձություններին:

- Բումերանգը տեսվում է հետ:

- Ո՞ւմ նետած բումերանգը:

- Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի:

- Ինչպիսի՞ ելքեր եք տեսնում:

- Վազգեն Մանուկյանն ընտրվում է նախագահ:

- Վազգեն Մանուկյա՞նը:

- Ժողովուրդն ում ընտրի: Այլապես այս խաղն իմաստ չի ունենա:

- Դուք սա խա՞ղ եք համարում:

- Խաղ, որ սկսվեց 96 թ. Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի կողմից: Պատճառը միայն իշխանությունը պահելն էր: Ղարաբաղի խնդիրը պարզապես արեց այդ գործընթացը: Դա բնական էր: Վազգեն Սարգսյանի համար էլ մեղքերը քավելու առիթ է ստեղծվում: Եթե ինքն իրեն արդարացրեց, ժողովուրդը կարող է ներել: Եթե ոչ, եթե նորմալ ընտրություն չկատարվի Հայաստանը մնալու տեղ չէ:

Միջին տարիքի ինժեներ.

- Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ճիշտ է վարվել, որ հրաժարական է ներկայացրել:

- Նշանակում է դուք դե՞մ եք Արցախը Ադրբեջանին հանձնելուն:

- Ես դեմ եմ, որ գործարանները չեն աշխատում:

- Իսկ ղարաբաղյան հիմնախնդի՞րը:

- Հրաժարական եթե չտար, միեւնույն է, պարտադրված էր ստորագրել: Դրա համար էլ հեռացավ, որ ժամանակ շահենք, ընտրություններ լինեն ու կարողանանք այդ ընթացքում ադրբեջանցիների հետ ընդհանուր հայտարարի գալ:

- Իսկ ձեր կարծիքով հնարավոր չէ՞, որ մենք խոսենք ուժեղի, հաղթանակողի դիրքերից, ինչպես Վազգեն Սարգսյանն է պնդում:

- Չեմ կարող ասել:

Երիտասարդ լրագրող.

- Ինչպիսի՞ կառավարություն կուզենայիք տեսնել առաջիկայում:

- Ես այնքան էլ լավ չեմ հասկանում, ինչ ասել է կոալիցիոն: Մեր կառավարությունը մինչեւ հիմա այդպիսին է եղել: Համենայն դեպս, այս ընթացքում այդպես պարզվեց:

- Հաջորդող ի՞նչ անձի եք տեսնում քաղաքական դաշտում:

- Ներկայումս հանրապետությունում հայտնի չէ ինչ ուժ է ձեւավորվում, ինչ նպատակներով: Համենայն դեպս, այդ ուժը ծրագիր չունի: Ղարաբաղի մասին են խոսում: Ղարաբաղը բացարձակապես կապ չունի: Վ. Սարգսյանն իր ասուլիսում լավ ասաց, թե Արցախն այսպես թե այնպես լուծում է իր հարցը: Սա Վազգեն Սարգսյանի եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի մեկ տարվա պայքարի ավարտն էր սկսած Արշալույսգեյթի հայտնի տեսաերիզից:

Երիտասարդ լրագրողուհի.

- Նախագահի հրաժարականին ես դեմ եմ, որովհետեւ չեմ տեսնում արժանավոր այլ մեկին:

- Ձեր կարծիքով երկրագնդի վրա անփոխարինելի մարդի՞կ կան:

- Ինչո՞ւ այդպես, ուղղակի այս պահին հենց Հայաստանում որեւէ փոխարինող չկա:

- Չե՞ք կարծում, որ հրաժարականը Արցախի խնդրի լուծումից խուսափելու հետեւանք է:

- Քայլեր պետք էին, բայց ոչ այդպիսի: Նախագահն էլ մարդ է եւ կարող է սխալներ ունենալ:

- Բայց խոսքը սեփական անձին վերաբերող սխալների մասին չէ:

- Համենայն դեպս, նրա սխալներն ավելի քիչ են, քան լավ գործերը:

Տարեց երկրաբան.

- Վաղուց պետք է լիներ: Շատ է ուշացել: Ժողովրդի տանջահար վիճակը ամբողջ աշխարհն է տեսնում:

- Դուք ինչպիսի՞ ելքեր եք տեսնում:

- Այն, որ խելքը գլխին, ժողովրդի մասին մտածող մարդ նշանակվի: Ուրիշ ելք ու փրկություն չկա, որովհետեւ ամբողջ ազգը խեղաթյուրված վիճակի մեջ է:

- Դա Լ. Տեր-Պետրոսյանի քաղաքականության հետեւա՞նք եք համարում:

- Ինչո՞ւ միայն նրա: Բոլոր լեւոնականների: Իշխանավորների:

- Ո՞ւմ կուզենայիք տեսնել նախագահի դերում:

- Չեմ կարող ասել:

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԵՐԵՎԱՆ

Խաղաղության պատգամը մերժում է ենթարկումը

Հարցազրույց Իրանի դեսպան Համիդ Ռիզա Նիքբախտ Էսֆահանիի հետ

– Պարոն դեսպան, թեեւ Հայաստանում Ձեզ լավ են ճանաչում, սակայն մեր սփյուռքահայ ընթերցողները ուրախ պիտի լինեին Ձեր կենսագրական որոշ գծերին ծանոթանալով:

– Ծնվել եմ Սպահան քաղաքում: Պարսկերեն մի ասացվածքի համաձայն Սպահան քաղաքը աշխարհի կեսն է... Ով Սպահանը տեսնի՝ աշխարհի կեսը տեսել է: Կարելի է ասել, միակ քաղաքն է, որ բաց թանգարան է: Ամուսնացած եմ, ունեմ երեք երեխա: Երեք տարի ու հինգ ամիս Հայաստանում եմ:

– Որպես Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպան Հայաստանում, ինչպիսի՞ հարաբերություններ եք տեսնում Հայաստանի Հանրապետության եւ սփյուռքի հետ:

– Բազմադարյան կապերի շնորհիվ իրանցիները եւ հայերը ունեն համագործակցության շատ արմատներ: Այդ հարաբերությունները մի քանի հազար տարի գոյություն են ունեցել: Այդ իսկ պատճառով Իրանի Իսլամական Հանրապետությունը առաջին պետություններից էր, որ պաշտոնապես ընդունեց Հայաստանի անկախությունը եւ իր բոլոր կարողությունները ի սպաս դրեց, որ կյանքն այստեղ իր հունով ընթանա.

Մենք սփյուռքի հետ շատ լավ հարաբերություններ ունենք, որոնք սկիզբ են առնում մեր նախնիների հարաբերություններից: Այժմ էլ տարբեր երկրներում ապրող հայերի եւ իրանցիների բարեկամությունը տարբեր ազգերի համար կարող է օրինակ ծառայել:

– Տարածաշրջանում այսօր վտանգ է ներկայացնում Թուրքիա-Իսրայել ռազմական դաշինքը եւ ամերիկյան ու արեւմտյան ծովային-օդային հսկայական ուժերի ներկայությունը Պարսից ծոցում: Ձեզ սպառնում են տարածաշրջանում նաեւ բոլոր նրանք, ովքեր փորձում են պարտադրել իրենց կամքը ուժի միջոցներով:

– Մեր դիրքորոշումները այդ պայմանագրի վերաբերյալ հստակ են: Եթե մենք ուսումնասիրենք ներկա աշխարհի գործընթացները, կտեսնենք, որ մարդիկ չեն ուզում իրենց ճակատագիրը որոշելու իրավունք տալ ուրիշներին: Եթե մենք վերադառնանք այն օրերին, երբ մեր հեղափոխությունը հաղթանակեց, կարող ենք վկայել, որ այդ հեղափոխությունը ուներ խաղաղության պատգամ: Այն պատգամը, որը մերժում էր ենթարկումը եւ նշում, որ պետք է ենթարկվել միայն Բարձրյալն Աստծուն: Մենք կարծում ենք, որ աշխարհն այն ուղղությամբ է շարժվում, որ մարդիկ չեն կարող գործարքի նյութ դառնալ: Մարդն իր բնույթով այն համոզման է, որ ինքն իր համար պիտի որոշում կայացնի:

– Ըստ լուրերի, Հայաստանի Հանրապետության այժմ հրաժարյալ արտաքին գործերի նախարարը խնդրել էր Իրանի Իսլամական Հանրապետության միջամտությունը Լեռնային Ղարաբաղի հարցում: Այսօր մեծ տերությունները հսկայական ճնշումներ են բանեցնում ինչպես Հայաստանի, այնպես էլ Ադրբեջանի եւ Վրաստանի վրա, որպեսզի փոխզիջումների գնան: Ինչպե՞ս եք գնահատում այս իրավիճակը:

– Սկզբից ի վեր մեր դիրքորոշումը պարզ ու հստակ է եղել: Մենք դեմ ենք ցանկացած պատերազմի եւ հակամարտության: Այն պատերազմի ընթացքում, որն Իրաքը պարտադրեց, մենք մեծ գին վճարեցինք: Չենք ցանկանում, որ տարածաշրջանի պետությունները գին վճարեն խաղաղության համար: Լավագույն տարբերակը կլինի բանակցությունների սեղանի շուրջը հարցերը լուծելը: Տարածաշրջանի խնդիրները լուծելու համար կողջունենք այն բոլոր նախաձեռնությունները, որոնք կնպաստեն տարածաշրջանում խաղաղություն հաստատելուն: Սակայն կարծում ենք, որ ամեն մի խնդիր վերաբերում է այն ընտանիքին, որն ապրում է այդ տարածաշրջանում:

ՀԱՄՈ ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ

ՆԻԿՈՍԻԱ

Ջոն եւ Քատրին Փորթըրների այցը Կիպրոս

Ջոն Փորթըրի նախագահութեամբ ամերիկեան կոնգրեսականներու խումբ մը Աթէնք եւ Անգարա այցելելէ վերջ եկաւ Կիպրոս՝ ծանօթանալու Կիպրոսի թնջուկին: Խումբին մասը կը կազմէին Ստենի Հոյերը, Բեն Կարդին, Թեդ Մարքին եւ Լուիս Սլոթերը, բոլորն ալ ծանօթ հայամէտ կոնգրեսականներ:

Խումբին կ'ընկերանար նաեւ Քատրին Փորթըրը, որ արդէն իր ամուսինին հետ ծանօթ անուններ են կիպրահայութեան իրենց հայանպաստ գործունէութեամբ:

Խումբը Կիպրոս հասաւ 15 յունուարին 24 ժամուան այցելութեան համար: Կոնգրեսականները այցելեցին Կիպրոսի Հանրապետութեան նախագահ Գլաֆկոս Քլերիդիսին, գրաւեալ տարածքի թուրք ղեկավար Ռաուֆ Դենքթաշին եւ յոյն կիպրացի քաղաքական դէմքերու:

Մ. Նահանգներու Կիպրոսի դեսպանը՝ Քենեթ Բրիլ, յունուար 19-ի իրիկուան կոնգրեսականներուն ի պատիւ ընթրիք մը կազմակերպեց հրաւիրելով շատ սեղմ շրջանակ մը: Հրաւիրեալներուն մասը կը կազմէին նաեւ տէր եւ տիկին Պետրոս եւ Լիզա Գալայճեանները: Ինչպէս ծանօթ է, պրն Պետրոս Գալայճեան հայ ներկայացուցիչն է Կիպրոսի խորհրդարանին մէջ:

Այս առթիւ պարոն Գալայճեան կիպրահայ գաղութին շնորհակալութիւնը յայտնած է կոնգրեսականներուն իրենց հայանպաստ աշխատանքին համար ու շեշտած, ինչպէս ամէնուր, որ հայ ժողովուրդը երբեք պիտի չընդունի Ղարաբաղի իրաւակարգը Ադրբեյջանի տարածքէն ներս: Ան շեշտած է, որ հայ ժողովուրդը 70 տարիներ ազերի ճնշումին տակ ճանչցած է Ալիեւի եւ ազերիներու քաղաքականութիւնը Ղարաբաղը հայաթափելու: Հայ ժողովուրդը ապրած է Սումգայիթի ողբերգութիւնը եւ չի կրնար հաւատք ընծայել ազերի խոստումներուն՝ անգամ մը եւս ցեղասպանութեան չենթարկուելու համար: Պարոն Գալայճեան աւելցուցած է, որ Կիպրոսի հայ համայնքը, ինչպէս ամէն տեղ, պիտի շարունակէ իր ամբողջական օժանդակութիւնը բերել Ղարաբաղին ու Հայաստանին, որպէսզի հայ ժողովուրդը անգամ մը եւս ցեղասպանութեան չենթարկուի:

Պարոն Գալայճեան խնդրած է բոլոր կոնգրեսականներէն շարունակել իրենց հայանպաստ աշխատանքը, որպէսզի հայը զոհ չդառնայ նաւթային շահերու եւ որպէսզի Ղարաբաղի ինքնորոշման իրաւունքը:

Ներկայ բոլոր կոնգրեսականները համակրանքով արտայայտուած են հայերու նկատմամբ եւ խոստացած իրենց բոլոր կարելի միջոցները օգտագործել ի նպաստ հայերու եւ մանաւանդ Ղարաբաղի հարցին հայանպաստ լուծումին:

Տիկին Լիզա Գալայճեան տիկին Կատրին Փորթըրը Կիպրոս հրաւիրած է, Կիպրոսի քաղաքական ու ընկերային շրջանակներուն ներկայացնելու հայկական ու ղարաբաղեան հարցերը իրենց բոլոր մանրամասնութիւններով, ինչպէս եւ պարզելու իր հայանպաստ աշխատանքները:

Տիկին Փորթըր ընդունած է հրաւէրը եւ ժամադրուած Կիպրոս 1998-ի մարտին:

ԹՂԹԱԿԻՑ

Նախագահական ընտրություններ Կիպրոսում փետրվարի 8-ին

ՆԻԿՈՍԻԱ, 4 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 8-ին Կիպրոսում նշանակված նախագահական ընտրություններում պետության ղեկավար դառնալու հավասար կարելիություններ ունեն երկու թեկնածուներ, եւ նրանց մրցակցությունը, ըստ երեւույթին, կշարունակվի երկրորդ փուլում: Հասարակական կարծիքի հարցումները ցույց են տալիս, որ առավել մեծ հնարավորություններ ունեն նոր ժամկետով վերընտրվելու ձգտող 78-ամյա Գլավկոս Քլերիդիսը եւ նախկին արտգործնախարար 60-ամյա Գեորգիոս Յակովուն:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, Քլերիդիսի թիկունքին կանգնած է կառավարող ժողովրդավարական հավաք աջ կուսակցությունը: Յակովուի օգտին հանդես են գալիս աջ ցենտրիստական ժողովրդավարական կուսակցությունը եւ Կիպրոսի աշխատավոր ժողովրդի առաջադեմ կուսակցության կոմունիստները:

Դիտորդների կարծիքով, հանգուցային հարցերում քաղաքական երկու գործիչների դիրքորոշումները մոտ են, իսկ փոխադարձ հարձակումները մարտավարական բնույթ են կրում: Երկուսն էլ հանդես են գալիս Կիպրոսի հիմնախնդրի խաղաղ կարգավորման օգտին՝ ստեղծելով երկգոտի, երկհամայնք դաշնություն՝ կիպրահույների եւ կիպրաթուրքերի համար միասնական ինքնիշխանությամբ:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՔՎԻՑ

Ադրբեջանը կարող է հրաժարվել Մինսկի խմբի ծառայություններից

«Մեզ լրջորեն մտահոգում է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի անգործունությունը, որի վրա դրված են միջազգային նորմերին համապատասխան Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության վերականգնման պարտականություններ»: Այդ մասին ասված է Ադրբեջանի 9 կառավարամետ կուսակցությունների համատեղ հայտարարության մեջ, որոնք մտնում են Խորհրդակցական մեջլիս (ԽՄ) միավորման մեջ: Ադրբեջանցի քաղաքական գործիչների կարծիքով, 1992 թ.-ից ի վեր Մինսկի խմբի գործունեության վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ այդ կառույցը «խիստ պասիվ դիրք» է բռնել Բուդապեշտի եւ Լիսաբոնի գագաթնաժողովների որոշումների իրականացման գործում: «Այդ դիրքորոշումը հարուցում է Ադրբեջանի ժողովրդի ու քաղաքական ուժերի տարակուսանքը եւ անվստահություն ծնում ԵԱՀԿ-ի հանդեպ... Անհնար է հասկանալ Մինսկի խմբի համանախագահների ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի եւ Ֆրանսիայի անզորությունը Հայաստանի հանդեպ», նշված է հայտարարության մեջ: Խորհրդակցական մեջլիսը հատկապես ընդգծում է Ֆրանսիայի ու Ռուսաստանի եւ Մինսկի խմբի համանախագահների խոսքի ու գործողությունների «լուրջ հակասությունները»: ԽՄ-ի կարծիքով, «Ֆրանսիան եւ Ռուսաստանը միակողմանի դիրք են գրավում Ադրբեջանի գրավյալ տարածքների ազատման հարցում եւ պաշտպանում են Հայաստանի ագրեսիվ քաղաքականությունը»: Հայտարարության մեջ Ադրբեջանի գրավյալ տարածքների ազատման հարցում Մինսկի խմբի գործունեությունը գնահատվում է որպես «անբավարար»:

Եթե առաջիկա ամիսներին Մինսկի խումբն այդ ուղղությամբ կոնկրետ քայլեր չձեռնարկի, ԽՄ-ն խմբի համանախագահների դեմ կսկսի «անվստահության քաղաքական ձեռնարկումներ»:

Նույն կարգի վերջնագրեր ներկայացրել են նաեւ երկրի ընդդիմադիր կուսակցությունները: Այս անգամ հայտարարությունը ստորագրել են Հայրենիքի, Դաշինք հանուն Ադրբեջանի, Ազգային գործողության, ժողովրդավարական անկախության, Սոցիալական բարօրության, Կոմունիստական, Ազգային միասնության, Անկախ Ադրբեջանի, «Նոր Ադրբեջան» կուսակցությունների ղեկավարները: Նկատի ունենալով այդ բլոկի եւ երկրի ղեկավարության մերձավորությունը, կարելի է ենթադրել, որ հայտարարության հեղինակներն այս քայլը կազմակերպել են ոչ առանց նախագահի գիտակցության եւ, այսպիսով, կուսակցությունների հայտարարությունը պետք է գնահատվի որպես պաշտոնական Ադրբեջանի կողմից Մինսկի խմբին ուղղված նախազգուշացում:

Բացառված չէ, որ Ադրբեջանը Ղարաբաղի խնդրի կարգավորման գործում նախընտրի գործակցել առավել «ամերիկամետ» միջազգային կառույցների հետ: Դրանց թվին կարելի է դասել նաեւ ՎՈՒԱՄ (Վրաստան-Ուկրաինա-Ադրբեջան-Մոլդովա) նոր տնտեսական կազմակերպությունը: Օրերս Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովը հայտարարեց, որ «16+4 կառույցի (Հյուսիսատլանտյան դաշինքի երկրներ+ՎՈՒԱՄ) ստեղծումը կարող է ՆԱՏՕ-ի համար առավել գրավիչ լինել, քան 16+1 կառույցով Ադրբեջանի հետ համագործակցությունը»: ՎՈՒԱՄ-ի երկրները պայմանավորվել են միջազգային կազմակերպություններում (ՆԱՏՕ, Եվրախորհուրդ, ՄԱԿ, Եվրամիություն եւ այլն) իրենց ներկայացուցչություններին հանձնարարել այն գործողությունների համակարգումը, որոնք իրականացվելու են «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում: Համագործակցության կառույցը նույնը կլինի, բայց կփոխվեն ծավալները, ասաց Հասանովը: Ընդսմին, «քառյակի» երկրները կձգտեն ստեղծել խաղաղարար ուժերի գումարտակ: Սկզբում այդ ուժերը կարող են հաջողությամբ կիրառվել այդ երկրների տարածքով անցնող արտահանական նավթամուղի պաշտպանության համար: Սակայն բացառված չէ, որ ՎՈՒԱՄ-ի եւ ՆԱՏՕ-ի գործակցությունն ընդունի նաեւ առավել ներգործուն ձեւեր: Գաղտնիք չէ, որ անջատականության խնդրին բախված Ադրբեջանն ու Վրաստանը իդեալական են համարում բալկանյան ճգնաժամի լուծման եղանակը: Իսկ այն ժամանակ, ինչպես հայտնի է, միակ իրական «խաղաղարարը» ՆԱՏՕ-ի ռմբակոծիչներն էին:

Հետաքրքիր է, որ Մինսկի խմբի գործունեությունից հիասթափված են նաեւ Երեւանում, քանզի պատահական չէ Հայաստանի ղեկավարների Թեհրանին ուղղված խնդրանքը միջնորդ դառնալու Ղարաբաղի խնդրի կարգավորման գործում: Ադրբեջանի համար Իրանի միջնորդությունը հազիվ թե ընդունելի լինի, եւ ոչ միայն Իրանի եւ ամբողջ թյուրքալեզու աշխարհի պատմական հակասությունների պատճառով: Չէ՞ որ 1993 թ. մայիսին Թեհրանում Իրանի միջնորդությամբ հայ-ադրբեջանական համաձայնագրի ստորագրումից երեք օր էլ չէր անցել, երբ գրավվեց Շուշին: Այն ժամանակ Իրանն այդպես էլ չկատարեց այդ համաձայնությունների իրականացման երաշխավոր երկրի իր պարտականությունները: Բացի դրանից, Իրանը, ի տարբերություն ՆԱՏՕ-ի, չունի հակամարտ կողմերի վրա ազդելու ներգործուն լծակներ:

ՌՅՈՒՏԱԼ ԱԼԻ
Բաքու
Հատուկ «Ազգի» համար

Ավարտվեց Մադլեն Օլբրայթի այցը արաբական երկրներ

ՄՈՍԿՎԱ, 4 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ավարտվեց ԱՄՆ պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթի շրջայցը արաբական երկրներում: Տունդարձի ճանապարհին, հոլանդական օդանավակայանում նա հանդիպում ունեցավ լրագրողների հետ, որի ժամանակ տեղեկացրեց, որ արաբական երկրներ կատարած իր ուղեւորությունը որոշ հաջողություն ունեցավ: Ըստ նրա այդ հաջողությունն այն էր, որ արաբական ղեկավարներից ոչ ոք նրանից չպահանջեց վերադառնալ տուն եւ նախագահին հաղորդել, որ նա չպետք է Իրաքի դեմ ուժ կիրառի:

Սակայն, ինչպես հայտնի է, արաբական բոլոր երկրները, բացառությամբ Քուվեյթի, դեմ են Իրաքի դեմ բռնությանը: Այդ մասին Օլբրայթի հետ վերջին հանդիպումներում եւս մեկ անգամ հայտարարեցին Սաուդյան Արաբիայի եւ Եգիպտոսի ղեկավարները:

Արաբական պետությունների լիգան մտադիր է օրերս Բաղդադ ուղարկել իր պատվիրակին: Ռուսաստանի եւ Ֆրանսիայի ներկայացուցիչներն արդեն մի քանի օր այնտեղ են եւ բանակցություններ են վարում Իրաքի նախագահ Ս. Հուսեյնի եւ փոխվարչապետ Թ. Ազիզի հետ: Այդ բանակցությունների արդյունքում Իրաքում իր գործունեությունն է վերսկսել զինաթափման հարցով ՄԱԿ-ի տեսչական հանձնաժողովը:

Այսօր Իրաք է ժամանելու Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Ռոբին Քուքը, իսկ վարչապետ Թոնի Բլերը նույն հարցով կմեկնի ԱՄՆ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **մշակույթ**

Պայմանականորեն այսպես անվանենք կրթության, դաստիարակության նպատակների, խնդիրների եւ հիմնարար այլ հասկացությունների ամբողջությունը։

Մենք կփորձենք ներկայացնել մեր պատկերացումները մեկ համախնդրի՝ այն է. նոր գիտելիքների, կարողությունների եւ հմտությունների յուրացման խնդրի վերաբերյալ։ Ընդգծենք, որ նոր գիտելիքի պահանջմունքի եւ նրա յուրացման հնարավորությունների միջեւ անհամապատասխանությունը եւ նրա հաղթահարումը կազմում են կրթական համակարգի զարգացման էական կողմերից մեկը։

Խորհրդային տարիներին, չնայած եղած փաստերին, մանկավարժական փորձին, նոր գիտելիքի յուրացման հիմքում դրված էր արտացոլման գաղափարայնացված տեսությունը։ Տեսություն, որն, ըստ էության, այժմ էլ շարունակում է մնալ ուսուցման կազմակերպման հիմքում։ Իր հիմնական գծերով այն ձեւավորվել էր, այսպես կոչված, ռացիոնալիզմի հաղթարշավի ժամանակաշրջանում։ Պատմականորեն արդարացված, հետագայում գաղափարայնացված տեսություն, որը դարձավ անտարբեր գիտական նորույթների նկատմամբ։ Ժամանակի, թե տեսական եւ թե գործնական մանկավարժությունը ներծծվեց այդ շնչով։ Լավատեսության շրջան (երբեմն նաիվ, միամիտ), որն, անկասկած, պետք էր եւ նպաստեց հասարակական առաջընթացին։ Մանկավարժական գործընթացի սկզբունքներն ու մեթոդները, կազմակերպական ձեւերը համապատասխանեցվեցին այդ պահանջներին։ Ձեւավորվեց [illegible] կրթական իրադրություն։ Սակայն չլուծված անհամապատասխանություններից 60-ական թթ. կրթական համակարգում առաջացան դժվարություններ։ Չնայած բազմաթիվ փորձերին, ազնիվ ու բարի մտադրություններին, իրավիճակը չշտկվեց։ Ավելին՝ ծանր վիճակը խորացավ եւ շարունակվում է այժմ։ Մանկավարժական գործընթացի հնացած «տեխնոլոգիային» ավելացավ ուսուցչի իրավական անպաշտպան վիճակը (առողջության նկատմամբ արհամարհանքը, կրթական համակարգում նրա իրավունքների բացակայությունը, վերադասի կամայական վերաբերմունքը եւ այլն), տնտեսական-ֆինանսական ու սոցիալական չլուծված հիմնահարցերը։

Իսկ հնացած «տեխնոլոգիան» աշխատում է (կարելի է ասել՝ յոլա է գնում) հնացած «ռեժիմով»՝ իմացության վերաբերյալ կուսակցականացված, գաղափարայնացված տեսության հիմքի վրա։ Մի տեսություն, որը վերածվել է դոգմաների համակարգի, չի ընկալում բնական եւ հասարակական գիտությունների նորագույն ձեռքբերումները, փիլիսոփայական-մշակութային նվաճումները։

Այսպես, օրինակ, անտեսվում են աճող օրգանիզմի վերաբերյալ խորացած պատկերացումները, ուղեղի ռեֆլեկտորային ուսմունքի նոր տեսանկյունները։ Չեն ընդունվում փիլիսոփայության եւ հասարակական գիտությունների կողմից ձեւավորված մարդու էության, նրա անհատականության «կյանքի իմաստի» եւ այլնի վերաբերյալ նորագույն ըմբռնումները։ Եվ արդյունքում, կենդանի, զարգացող, դեպի անհատականություն կողմնորոշվող երեխայի ուսուցման, դաստիարակության գործընթացը հարմարեցվում է անդեմ, հնացած արտացոլման տեսությանը։ Այդ ամենի հետեւանքով, սահուն հոգեկան զարգացումը, իր բեկումնային տարիքում (8-10-րդ դասարաններ) վեր է ածվում «ճգնաժամային» տարիքի քրեածին որակներով։ Հարցը սրանով չի ավարտվում։ Քաղաքացու հետագա ողջ հասարակական-իմացական գործառույթները (իրավական, քաղաքական, գիտատեղեկատվական եւ այլն) կառուցվում են նույն կուսակցականացված տեսության հիմքի վրա։ Մարդու ներաշխարհի, նրա ապրումների որպես գոյաբանական իրողության ժխտումը պրակտիկորեն ամրապնդվում էին հնացած կազմակերպական ձեւերում, ձեւեր, որոնք լավ էին աշխատում հնացած ժամանակաշրջանում՝ ստեղծված 16-17-րդ դդ. Զարմանալի է տեսնել, ու հնացած այդ կազմակերպական ձեւերն ամրապնդվում են մեր օրերում, որոնցից է, օրինակ, մանկավարժական պրակտիկայում իրենց չարդարացրած մեծ խտության դասարանների կազմակերպումը։ Ինչ խոսք, ցանկացած խտության խումբ ունի ինչ-ինչ մանկավարժական իմաստ։ Անգամ, կարելի է ուսուցում կազմակերպել բազմահազար հանրահավաքների տեսքով։ Թող լինեն առաջադիմողներ, որոնք, սակայն, կունենան քարանձավային կամ անձավային հոգեբանություն։ Ինչ սկզբունք է մտորվում այն իրողությունից, երբ դասարանային խմբի խտությունը կազմում է 30 եւ ավելի աշակերտ։ Իհարկե՝ ոչ նոր գիտելիքի յուրացման պահանջը կամ անհրաժեշտությունը։ Այդ դեպքում, խումբը թող բաղկացած լինի 50 կամ 60 աշակերտից։ Ըստ երեւույթին, պետք է նկատենք «մարդասիրական» ենթատեքստը... ուսուցիչը չպետք է խելագարվի։ Այնինչ, մեծ խտության դասարանում աղքատանում է ուսուցման դաստիարակության բովանդակությունը (ծավալի եւ ձեւի փոխհարաբերությանը համապատասխան)։ Մեծ խումբը, ինքնին բաժանվում է փոքր խմբերի։ Արդյունքում ծնվում են երեւույթներ, որոնք տեղափոխվում են այլ հարթության վրա, որպես սոցիալական հոգեբանության համախնդիրներ (ռեֆերենտ խումբ, հասարակական կարծիք, առաջնորդ եւ այլն)։ Մեծ խմբերում ստեղծվում է իռացիոնալ մթնոլորտ, անտեսվում են անձնային ձեւավորվող գոյացումները։ Արհեստականորեն երկարացվում են անցման շրջանի սահմանները, առաջանում է քաքնված իրադրություն։ Չի ստեղծվում իմացության, ճանաչողության «խմբային էֆեկտը» եւ այլն։

Դպրոցին պետք է նոր գաղափարախոսություն

«Ազգ»-ը դարձյալ անդրադառնում է հույժ կարեւոր համախնդրին

Կարծում ենք, նման իրավիճակի ստեղծմանը նպաստում են ոչ միայն տնտեսական-ֆինանսական դժվարությունները։ Այստեղ էական դեր են խաղում նաեւ տեսական եւ գործնական մանկավարժության աշխարհայացքային, մեթոդաբանական հնացած պատկերացումները, համապատասխանորի, նոր գիտելիքների, կարողությունների եւ հմտությունների յուրացումը պարզունակ ճանաչողական ակտ է, նշված տարրերի կուտակում աշակերտի մոտ՝ համապատասխան իմացական եւ հոգեբանական գործառույթներով։ Այնինչ, նոր գիտելիքների յուրացումը (պրակտիկ, էմպիրիկ փորձով հաստատված) ընթանում է ապրումներով, «դժվար» եւ «ինքնուրույն» դիմագիծ ու կերպ ունեցող հոգեկան [illegible] գործընթացներով՝ ձեւավորվող օրգանիզմի անակնկալներով։

Այսպիսով, ըստ էության, նոր գիտելիքի յուրացման պրոբլեմի լուծումը, որը նշանակում է հրաժարում նրա գաղափարայնացված, կուսակցականացված տարբերակից, հնարավորություն կտա լուծելու նաեւ ուսուցման կազմակերպման խնդիրները։ Լավագույն դեպքում, լուծելով միայն խնդրի ածանցյալ կազմակերպական այս կամ այն հարցը՝ դասագիրք, կազմակերպական ձեւ, կադրեր, աշխատանքային պայմաններ եւ այլն, մենք միայն երկարաձգում ենք դպրոցական համակարգի բարեփոխումների «երկունքային» դժվարությունները։

ԱՇՈՏ ՇԱՀԻՆՅԱՆ
Պատմական գիտությունների թեկնածու

Ծիածանե զարդերի վարպետը

Վերցնելով էսաֆեսը Նյու Յորքի Մետրոպոլիտեն թանգարանից՝ Քարտյե ֆիրմայի 150-ամյակին նվիրված ցուցահանդեսների շարքը շարունակում է Լոնդոնի բրիտանական թանգարանը։ Անցյալ հոկտեմբերից սկսված ցուցահանդեսը տեւեց մինչեւ այս տարվա փետրվարի 1-ը, ներկայացնում է 1900-1939 թթ. ընթացքում ստեղծված ավելի քան 200 արվեստի ստեղծագործություններ։ Այս փայլուն շրջանում ֆրանսիական ֆիրմայի զարդարվեստի նմուշները, գրում է «Լաքել Ֆրանսը», նախընտրելի են դառնում այնպիսի հանրահայտ կանանց համար, ինչպիսիք էին Սառա Բեռնարը եւ սքանչելի Օթերոն, ինչպես նաեւ Բրիտանիայի, Ռուսիո, Հունաստանի, Սիամի կայսերական տների կողմից։ Ֆիրման իր հաջողությամբ պարտական է հիմնադրին՝ Լուի Ֆրանսուա Քարտյեին, որ հրապուրեց հաճախորդներին նոր արտադրանքով։ Դրանք կրում էին տարբեր ժամանակների մշակույթների ազդեցությունը՝ սկսած էտրուսկների դարաշրջանից մինչեւ մեր օրերը։ Քարտյեի շնորհիվ զարդերը դառնում են դարասկզբին ծնունդ առնող բարձրագույն նորաձեւության անբաժանելի մասը։ Ոգեշնչման նոր աղբյուրների փնտրտուքներով զարդարվեստի վարպետը շրջում է ողջ աշխարհը եւ ծանոթանում տեղական

ավանդույթներին։ Ծաղկի տեսքով զարդերի նորաձեւության սկզբնավորումից սկսած Քարտյեն հնարում է խուկական ծաղկեզարդեր, իսկ ի պատասխան մոդեռն ուղղության նրբագեղ զարդանախշերի՝ սկսում է օգտագործել պլատինը, որը հնարավորություն է տալիս ընդգծել քարի թափանցիկությունը։ Այն պահին, երբ այժմեական է դառնում կանացի ուրվագիծը, երբ ռուսական բալետի ելույթները մագնիսացնում են ողջ Եվրոպան, հոր ֆիրմայի գործակիցը դարձած Լուի Քարտյեն զարդերի ոճը նորացնելու առաջարկով դիմում է նկարիչ Շառլ Ժաքոյին։ Համադրելով մեղեսիկը զմրուխտի, չինական մոտիվները՝ ճապոնականի հետ, Ժաքոն հրաժարվում է գունային մեղմ լուծումներից, եւ խառնելով կապույտը կանաչի հետ՝ ստեղծում է «սիրամարգ» ոճը։ 1925-ին նոր վառ գույներ է բերում Պիկասոյի եւ Մատիսի ստեղծագործություններից սնունդ առած «թուտի-ֆրուտի» ոճը, ապա, կապված Փարիզում դեկորատիվ արվեստի ցուցահանդեսի հետ, ապարանջաններն ու վզնոցները ձեռք են բերում առավել երկրաչափական ուրվագծեր։ Ֆիրմայի արտադրանքի տարատեսակ ոճերից մեկն էլ սկիզբ է առնում հնդկական եւ պարսկական ազդեցություններից, որ կապված էր մահարաջա Ջապուրից ստացած ահռելի մեծ պատվերի հետ։ Եվ այդ ամենը բրիտանական թանգարանը մատուցում է այցելուներին։

Ա. Գ.

Հայ ավետարանչական ընկերակցության ուշագրավ միջոցառումները

Հայ ավետարանչական ընկերակցությունը (ՀԱԸ) Նոր տարվան եւ Սուրբ ծննդին նվիրված քառասուն տարբեր բարեգործական միջոցառումներ կազմակերպեց Հայաստանի տարբեր քաղաքներում եւ գյուղերում (Երեւան, Վանաձոր, Ստեփանավան, Գյումրի, Թալին, Մարալիկ), որոնց մասնակցեցին Հայաստանյայց ավետարանական եկեղեցու երիտասարդական, մանկական երգչախմբերը, տեղական ուժերը։ Անցած սասնորյակում միջոցառումներ տեղի ունեցան Գորիսում, Խնձորեսկում, Տեղ գյուղում, Մարտունիում, Այգեստանում, Շուշիում, Մարտակերտում, Չարթախալչում, Քաշաթաղում (Լաչին)։ Այս միջոցառումներին մասնակցեց Հայաստանի տիկնիկային թատրոնը «Բարի սամարացին», «Անմիտ հարուստը», «Աշակերտի առակը», «Անառակ որդին»։ Ներկայացումներին ներկա տեղական իշխանությունների ներկայացուցիչները, որոնց համաձայնությամբ եւ համագործակցությամբ էին իրականացվում ներկայացումները, ողջունում էին ձեռնարկը, նշում դրանց կարեւորությունը երեխաների գեղագիտական եւ քրիստոնեական դաստիարակության գործում։ Շնորհավորանքի, ողջույնի եւ բարեմաղթանքի խոսք էր ուղղում ներկաներին ՀԱԸ-ն Հայաստանի եւ Ղարաբաղի ներկայացուցիչ վերապատվելի Ռընե Լեւոնյանը, որը ներկայացումների վերջում բացատրում էր առակների իմաստը, վեր հանում դրանց հոգեւոր ճշմարտությունը եւ ներկայացնում բոլորին։

«Չորրորդ տարին է համագործակցում ենք ՀԱԸ-ի հետ, ասում է Հայաստանի տիկնիկային գործիչների միության նախագահ Արմեն Սաֆարյանը։ Ես իմ խորին շնորհակալությունն եմ հայտնում ՀԱԸ Ֆրանսիայի «Հույս Հայաստանի համար» կազմակերպությանը, վեր. Ռընե Լեւոնյանին, որոնց հովանավորությամբ կյանքի են կոչվում մեր ներկայացումները։ Մեր տիկնիկները լավագույնն են այս հովանավորության շնորհիվ։ Տիկնիկային գործիչների միջազգային միության պատմության մեջ սա առաջին լուրջ մոտեցումն է արվեստի այս ժանրի նկատմամբ։

«Մենք գնում էինք ամենահեռավոր գյուղերը, անտեսելով ճանապարհների անանցանելիությունը, ցուրտ եղանակը, ասում է վեր. Ռընե Լեւոնյանը, բայց մեզ ոգեւորում էր այն միտքը, որ այնտեղ մեզ սպասում են, մենք ցանկալի հյուր ենք, եւ ամեն տեղ դժվարությունը դառնում էր հաղթահարելի։ Ընդհանուր առմամբ Նոր տարվան եւ Սուրբ ծննդին նվիրված տոնական միջոցառումներին ներկա եղան տասնհինգ հազար երեխա եւ մեծ։

Տիկնիկային թատրոնի ներկայացումներում ընդգրկված էին Արմեն Շահինյանը՝ խմբի ղեկավար, ներկայացումները ձեւավորող դերասաններ Դերենիկ Մարտիրոսյանը, Սուրեն Սարգսյանը, Արա Հակոբյանը, Ռոբերտ Սարգսյանը, իսկ տիկնիկները պատրաստել էր Անահիտ Առաքելյանը։

ՀԱԸ ՍԱՄՈՒԼԻ ԲԱԺԻՆ

Հնդկաստանի ազգային տոնը նշվում է նաեւ Հայաստանում

Հնդկաստանի Հանրապետության օրվան նվիրված հանդիսությունը տեղի ունեցավ արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի եւ համագործակցության հայկական ընկերությունում։ Այն նախաձեռնել էր եւ անցկացրեց «Հայաստան-Հնդկաստան» ընկերությունը։ Արարողությանը մասնակցում էին նաեւ Երեւանի բժշկական համալսարանի մի խումբ հնդիկ ուսանողներ։

«Հնդկաստանի կրոնը ժամանակակից գիտության տեսանկյունից» խորագիրն ուներ «Հայաստան-Հնդկաստան» ընկերության վարչության անդամ Արթուր Բունիաթյանի զեկուցումը։

Պրոֆեսոր Արտեմ Սարգսյանն անդրադարձավ հայ-հնդկական լեզվական կապերին։

Համաշխարհային քաղաքակրթության գանձարանում հնդիկ ժողովրդի մեծ ներդրումի, նրա հյուրընկալության մասին խոսեցին ակադեմիկոս Գեւորգ Ղարիբջանյանը, լրագրող Հրաչյա Սաթեւոսյանը, նկարիչ Հենրիկ Սիրավյանը։

Հնդիկ ուսանողները կատարեցին հնդկական ժողովրդական երգեր։

Ընկերության սրահում հանդիսավոր արարողությունից առաջ բացվեց «Հայաստան-Հնդկաստան» ընկերության անդամ, գեղանկարիչ Դուարդ Ավագյանի գեղանկարչական աշխատանքների ցուցահանդեսը, որը նվիրված էր Հնդկաստանի Հանրապետության օրվան։

ՆՈՒՆԻԿ ԹՈՐՈՍՅԱՆ

Իջեւանի վերանորոգված եկեղեցու օծումը՝ գարնանը

Իջեւանի եկեղեցու վերանորոգման աշխատանքների ավարտի առնչությամբ կանադահայ թեմի առաջնորդ Հովնան արքեպիսկոպոս Տերտերյանն ու ամերիկահայ բարերարներ Գեւորգ (Ջորջ) եւ Բեթի Ներսեսյանները ծրագրում են այս տարվա գարնանը այցելել Հայաստան եւ ներկա գտնվել եկեղեցու օծման արարողությանը, որի հետեւանքով եկեղեցին այսուհետ կոչվելու է Սուրբ Ներսես Շնորհալու անունով ի պատիվ բարերարների հայրերի Ներսես Սարանջյանի եւ Ներսես Ներսեսյանի։ Բարերարներ Գեւորգ եւ Բեթի Ներսեսյանները, ըստ «Արմինյըն Միրոր Սփեկթեյթըր» շաբաթաթերթի տվյալների, 50 հազար ամերիկյան դոլար են նվիրաբերել եկեղեցու վերանորոգման աշխատանքներին, որոնց կատարմանը հսկել են Հովնան արքեպիսկոպոս Տերտերյանն ու Վանաձորի շրջանից Սեպուհ արքեպիսկոպոս Չուլջյանը։

Ներսեսյանները, որոնք ամերիկահայ համայնքում ճանաչված են հայրենիքի նկատմամբ իրենց նվիրվածությամբ, տարիների ընթացքում մասնակցել են մի շարք հոգեւոր եւ մշակութային միջոցառումների ինչպես Միացյալ Նահանգներում, այնպես էլ նրա սահմաններից դուրս։ 1985-ին նրանց ջանքերով է կառուցվել Էջմիածնի Սուրբ Գայանե եկեղեցու բակում գտնվող եղեռնի զոհերին նվիրված ցայտաղբյուրը, որի կառուցմանն իրենց նյութական օժանդակությամբ մասնակցել են Կարին հայրենասիրական միության անդամները։ Հուշաղբյուրի բացման առթիվ այդ միության անունից խոսք է ասել Գեւորգ Ներսեսյանը։

Հ. Գ.

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Մ. Փիլքոյան. «Մաստեր Ռալլիի անցկացումը հեղինակություն կբերի»

Հայաստանի ավտոմոտոսպորտի ֆեդերացիայի նախագահ Մկրտիչ Փիլքոյանի հարցազրույցը

–Վերջերս տեղեկացանք, որ այս տարվա ամռանը Հայաստանի տարածքով կարող է անցնել հեղինակավոր միջազգային ավտոռալլիներից մեկի մրցափուլը։

– Խոսքը ռուսաստանյան «Մաստեր» ընկերության կողմից կազմակերպվող «Մաստեր Ռալլի» խոշոր միջազգային ավտոմարաթոնի մասին է։ Այն ընդգրկված է ավտոսպորտի միջազգային ֆեդերացիայի օրացույցում որպես ամենահեղինակավոր ավտոմարաթոններից մեկը։ Այս մրցաշարի կազմկոմիտեի տնօրինությունը անցյալ տարի Ռուսաստանում Հայաստանի Հանրապետության դեսպան պրն Գագիկ Շահբազյանին դիմեց համապատասխան խնդրանքով, որի մեջ նշում էր, որ ըստ կազկոմիտեի քննարկած տարբերակներից մեկի, ավտոմարաթոնը առաջին անգամ պետք է հատի Հայաստանի տարածքը Թուրքմենստանից անցնելով Թուրքիա։

Կազմակերպիչները, իսկ այս ավտոմարաթոնի հովանավորների խորհրդում ընդգրկված են, մասնավորապես, այնպիսի հայտնի անձնավորություններ, ինչպիսիք են դիվանագետ Անդրեյ Կոզիրեւը, գիտնական եւ լրագրող Յուրի Սենկեւիչը, իրենց դիմումի մեջ նշում են, որ ավտոմարաթոնի մրցափուլի անցկացումը Հայաստանի տարածքում, անկասկած, հատուկ նշանակություն կհաղորդի մրցումներին ինչպես [illegible] մարզական, [illegible] եւ մաս[illegible]մական, սոցիալ-հասարակական առումով, քանի որ Հայաստանը հարուստ պատմություն, մշակույթ եւ եզակի բնություն ունեցող երկիր է։

Ավտոմարաթոնի կազմակերպիչները, մասնավորապես, դեսպանին խնդրել են իրենց օգնել Հայաստանի իշխանությունների, ՀԱՕԿ-ի, ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարության, ՀՀ ավտոսպորտի ֆեդերացիայի ղեկավարության հետ կապեր հաստատելու գործում։

– Իսկ մեզանում արձագանք տարվո՞ւմ է։

– Այո, արձագանք տարվում է։ Ռուսաստանում մեր դեսպանությունն այս դիմումն ուղարկեց Հայաստան։ Մենք արդեն հանդիպել ենք ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի փոխնախարար Իշխան Զաքարյանին, տեղեկացրել այս մրցաշարի էության եւ ստացել նրա հավանությունը։ Փոխնախարարը խոստացավ տեղեկացնել ՀՀ վարչապետին եւ կառավարությանը, քանի որ միայն կառավարության պաշտոնական համաձայնությունը ստանալուց հետո կարելի է խոսել Հայաստանի տարածքում ավտոմարաթոնի մրցափուլի անցկացման մասին։ Երբ որ կառավարությունն իր համաձայնությունը տա, արդեն Հայաստան կայցելեն ավտոսպորտի միջազգային ֆեդերացիայի (ՖԻԱ) ներկայացուցիչները, որոնք կծանոթանան մեր կազմակերպչական եւ տեխնիկական հնարավորություններին։

– Ի՞նչ կնշանակի այս նախագծի իրականացումը Հայաստանի համար։

– Կարծում եմ, որ այսօր բոլորը քաջատեղյակ են, թե ինչ հեղինակություն է վայելում ավտոսպորտը աշխարհում, առավել եւս, եթե խոսքը նման կարգի միջազգային ավտոմարաթոնի մասին է։ Նման մրցումներին մասնակցում են 200-250 բեռնատար, մարդատար մեքենաներ, մոտոցիկլետներ եւ եթե հաշվի առնենք նրանց անձնակազմերի, սպասարկող աշխատակազմի թիվը, ապա այն մոտավորապես 2500 մարդ կկազմի։ Այս թվերը, ինչպես ասում են, բավականին պերճախոս են եւ մեկնաբանության կարիք չունեն։ Եվ դժվար չէ պատկերացնել, թե ինչ հսկայական աշխատանք է պահանջվում նման միջոցառում կազմակերպելու համար։

Ավտոմարաթոնը կլինի մարզաշխարհի, խոշորագույն միջազգային հեռուստաընկերությունների, լրատվամիջոցների ուշադրության կենտրոնում։ Հայաստանյան մրցափուլի 12 օրվա ընթացքում հանրապետությունը կբեւեռի ամբողջ աշխարհի եւ ոչ միայն մարզական շրջանների, ուշադրությունը։ Ուղիղ ռեպորտաժները Հայաստանից ոչ միայն զուտ մարզական, այլ նաեւ քաղաքական հեղինակություն կբերի Հայաստանին։ Աշխարհը մոտիկից կճանաչի Հայաստանը իր մշակույթով, պատմական եւ հոգեւոր հարստություններով, նաեւ տուրիզմի հնարավորություններով։ Այս արշավի անցկացումը Հայաստանում թույլ կտա մեր երկրին ընդգրկվել ավտոմոտոսպորտի «վերնախավի» երկրների աշխարհում։ Բացի մրցաշարի կազմակերպիչներից, մասնակիցներից, սպասարկող անձնակազմից, Հայաստան կայցելեն բազմաթիվ հյուրեր, լրագրողներ, զբոսաշրջիկներ... Այս ամբողջը կաշխուժացնի Հայաստանի ներքին կյանքը, նոր խթան կհաղորդի դրան, ֆինանսական, ինչպես նաեւ պրոպագանդիստական օգուտ կբերի, կլայնացնի մեր միջազգային կապերը եւ համագործակցությունը աշխարհի տարբեր երկրների զանազան շրջանների հետ։ Այս հեռանկարները շատ խոստումնալից են։ Ավտոմոտոսպորտը այն մարզաձեւերից է, որոնք շատ մեծ ազդեցություն եւ հեղինակություն ունեն։ Մնում է միայն, որպեսզի կառավարությունն արագ արձագանքի։

– Պրն Փիլքոյան, թույլ տվեք Ձեզ շնորհակալություն հայտնել հարցազրույցի համար։ Հուսանք, որ «Մաստեր Ռալլին» կանցնի Հայաստանի տարածքով եւ նախապես հաջողություն մաղթենք դրա բոլոր կազմակերպիչներին եւ մասնակիցներին։

Հարցազրույցը վարեց
ԶԱՎԵՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆԸ
Արմենպրես, հատուկ «Ազգի» համար

ՆԱԳԱՆՈ-98

Կբարձրացվի նաեւ ՄԱԿ-ի դրոշը

Ձմեռային 18-րդ օլիմպիական խաղերի սկսվելուն երկու օր է մնացել։

Օլիմպիական կրակը շարունակում է իր ճանապարհորդությունը Նագանոյի պրեֆեկտուրայով, մասնավորապես, քանի անցել է Կիյիմադայրա, Յամա, Տոյոդա, Չինո, Սուվա, Միսատո, Հորիգանե, Տոյոշինա քաղաքներով։ Վաղն այն կհասնի Նագանո, իսկ փետրվարի 7-ին, օլիմպիադայի հանդիսավոր բացմանը, կբոցավառվի խաղերի գլխավոր ջահը։

Օլիմպիադայի կազմակերպիչները [illegible] միտք են հղացել. առաջին անգամ կբարձրացվի ՄԱԿ-ի դրոշը։ Ճիշտ է, այն կբարձրացվի ՄՕԿ-ի, Ճապոնիայի եւ օլիմպիական խաղերի դրոշներից հետո։

Ի դեպ, Նագանոյի քաղաքապետ [illegible] խոստովանել է, որ օլիմպիական խաղերի համար քաղաքային իշխանությունները 20 տոկոսով ավելի շատ գումար են ծախսել, քան նախատեսված էր։

Շատ մեծ ներդրումներ են կատարվել արագընթաց ավտոխճուղու եւ արագընթաց երկաթուղու շինարարության մեջ։ Մեծ գումար է ծախսվել նաեւ Նագանոյի կենտրոնում վեր խոյացող հինգ գլխավոր բարձրահարկ շենքերի կառուցման համար։

Փորձամրցումներ...

Հոկեյի օլիմպիական մրցաշարը կանցկացվի երկու փուլով։ Նախ 8 թիմեր կմրցեն 2 խմբերում։ «Ա» խմբում ընդգրկված են Սլովակիայի, Իտալիայի, Ղազախստանի ու Ավստրիայի, «Բ»-ում՝ Գերմանիայի, Ֆրանսիայի, Բելառուսի եւ Ճապոնիայի հավաքականները։ Մեկ շրջանով անցկացվելիք մրցումներում նրանք ի հայտ կբերեն այն երկու երջանիկ թիմերին, որոնք այնուհետեւ հիմնական մրցումներում կմիանան Կանադայի, ԱՄՆ-ի, Շվեդիայի, Ռուսաստանի, Չեխիայի եւ Ֆինլանդիայի հավաքականներին։

Ճապոնիա ժամանած թիմերը զուր չեն կորցնում ժամանակը։ Նրանք, մարզումներից բացի, անցկացնում են նաեւ ստուգողական խաղեր։ Երկու հանդիպում է անցկացրել Սլովակիայի թիմը։ Ֆրանսիացիների հետ հանդիպման ժամանակ նրանք առջեւում էին 4-2 հաշվով, սակայն վերջին կես րոպեում 3 տափողակ ընդունեցին իրենց դարպասը եւ պարտվեցին 4-5 հաշվով։ Երկրորդ խաղում սլովակները ավելի ուշադիր էին եւ 2-0 հաշվով հաղթեցին Գերմանիայի թիմին։ Նախնական մրցաշարի երկու այլ մասնակիցների՝ Իտալիայի եւ Ճապոնիայի հավաքականների հանդիպումն ավարտվեց իտալացիների հաղթանակով՝ 3-0 հաշվով։

ԱՄՆ

«Դու իսկական չեմպիոնի սիրտ ունես»

ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնը Սպիտակ տանն ընդունեց Հյուսիսային Ամերիկայի հոկեյի ազգային լիգայի (NHL) ամենապատվավոր մրցանակը՝ Ստենլիի գավաթը նվաճած «Ռեդ ուինգս» («Կարմիր թեւեր») թիմի խաղացողներին։

Գավաթը նվաճելու գործում մեծ է ռուսաստանյան հնգյակի՝ Վյաչեսլավ Ֆետիսովի, Իգոր Լարիոնովի, Վյաչեսլավ Կոզլովի, Սերգեյ Ֆյոդորովի, Վլադիմիր [illegible] ավանդը։ Մի քանի ամիս առաջ Ֆետիսովը, Մնացականովը եւ Դետրոյտի թիմի մերսող Սերգեյ Կոնստանտինովը ավտովթարի ենթարկվեցին։ Եթե Ֆետիսովին ոչ մի լուրջ բան չեղավ, ու նա շարունակում է խաղալ, ապա Կոնստանտինովն ու Մնացականովը, ցավոք, չափազանց ծանր վնասվածքներ ստացան։ Երկուսն էլ այժմ միայն հաշմանդամի սայլակով են կարողանում տեղաշարժվել։

ԱՄՆ-ի նախագահի հետ հանդիպմանը Մնացականովը չէր եկել, վերջերս նրան պլաստիկ վիրահատություն են արել, եւ նա մնացել էր տանը՝ Միչիգանում։ Կոնստանտինովը Վաշինգտոն էր եկել Ֆլորիդայի Վեստ Պալմ Բիչ քաղաքից, որտեղ անցկացնում է վերականգնողական փուլը։ Քլինթոնը նախ առանձին հանդիպեց Վլադիին։ Նոր [illegible] Դիմելով հոկեյիստին, ԱՄՆ-ի նախագահն ասաց. «Վլադի, դու չեմպիոնի սիրտ ունես։ Քո արիությունն այժմ ավելին է, քան սառույցի վրա»։ Հաշմանդամի սայլակում նստած Կոնստանտինովը, որը դեռ չի կարողանում խոսել, ժպտաց ու վեր բարձրացրեց բռունցքը։ Նույն կերպ պատասխանեց Քլինթոնը։

ՇԱԽՄԱՏ

Թեհրանի միջազգային մրցաշարը

Թեհրանում մեկնարկեց շախմատի միջազգային մրցաշար, որի 12 մասնակիցների մեջ են Հայաստանի երկու ներկայացուցիչներ՝ գրոսմայստեր Աշոտ Անաստասյանը եւ միջազգային վարպետ Մելիքսեթ Խաչիյանը։

Երեք տուրից հետո առաջատարը 3 միավորով գլխավորում է իրանցի Ամիր Բաղերին։ 2,5 միավորով երկրորդ տեղում է ընթանում Անաստասյանը։ Նա պարտության է մատնել Խաչիյանին, գրոսմայստեր Ալեքսեյ Կուզմինին (Ռուսաստան) եւ ոչ-ոքի է խաղացել տեղացի շախմատիստ Ղամանիի հետ։ Առայժմ անհաջող է խաղում Խաչիյանը, որն ունի միայն 0,5 միավոր։

Գ. Հ.

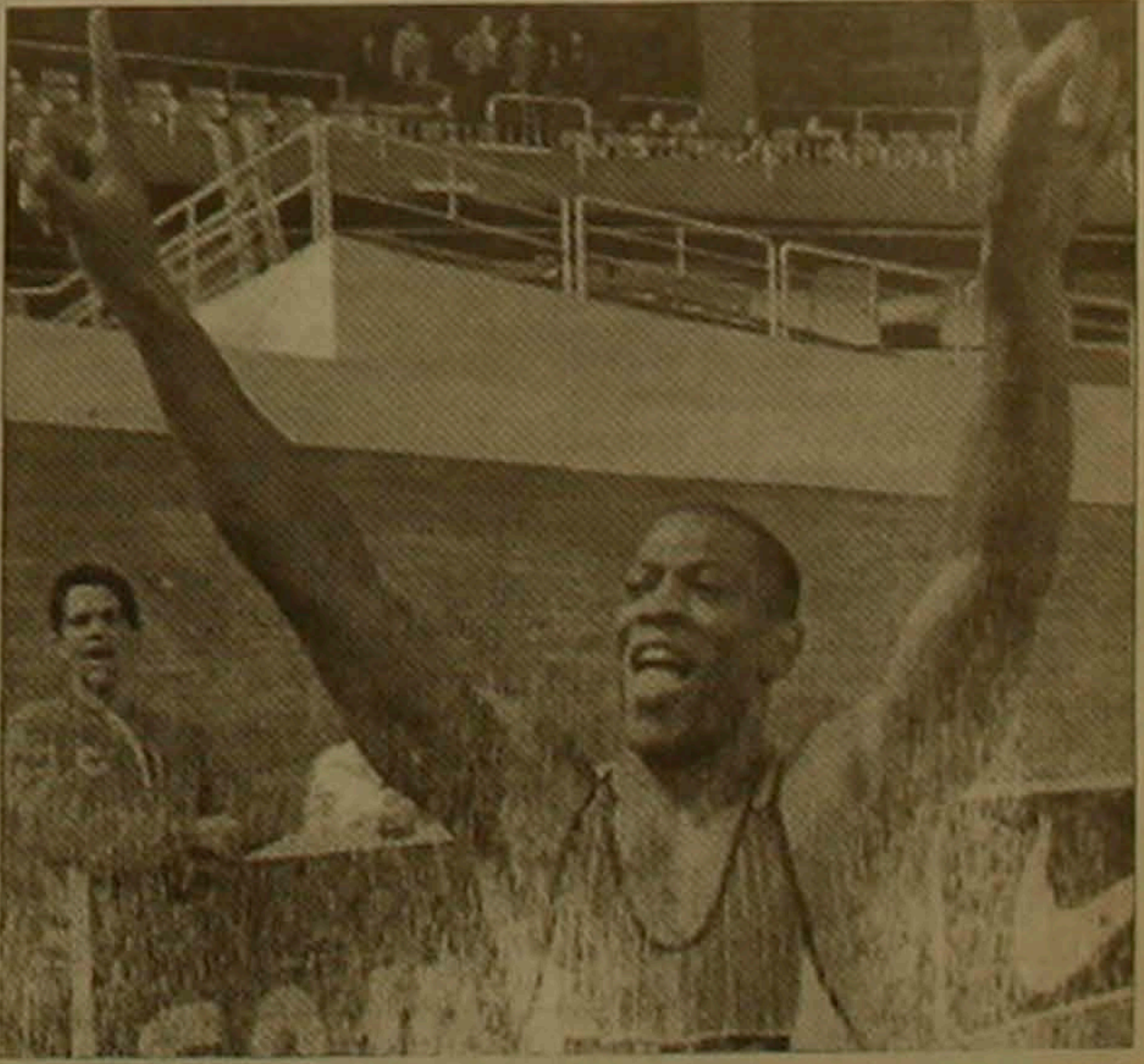

Մի քանի օր առաջ [illegible] չեմպիոն Մորիս Գրինը (ԱՄՆ) [illegible] անցկացված թեթեւատլետիկական մրցումներում կրկնեց 60 մետր [illegible] ծանրացած մարզատեսակի համաշխարհային ռեկորդը։ Այն [illegible] էր 6.41 վայրկյանի եւ սահմանվել էր 6 տարի առաջ։ Գրինի հայրենակցի [illegible] կողմից։ Եվ ահա Մադրիդում անցկացված ավանդական մրցումներում Գրինը [illegible] գերազանցեց ռեկորդը։ Այժմ այն 6.39 վայրկյան է։

ՖՈՒՏԲՈԼ

Թագավորի գավաթը կորեացիներին

Թաիլանդում անցկացված Թագավորի գավաթի խաղարկության եզրափակչում հանդիպեցին Հարավային Կորեայի եւ Եգիպտոսի հավաքականները։ Հանդիպման հիմնական ժամանակում գրանցվեց ոչ-ոքի (1-1)։ Խաղից հետո նշանակված 11 մետրանոց հարվածները կատարելիս ավելի դիպուկ էին կորեացի ֆուտբոլիստները։ Այսպիսով, գլխավոր մրցանակը բաժին հասավ աշխարհի առաջնության եզրափակիչ փուլի մասնակից Հարավային Կորեայի հավաքականին։

Երրորդ տեղի համար պայքարում ուժեղ գտնվեց Ֆրանսիա-98-ի մեկ այլ մասնակից՝ Դանիայի հավաքականը, որը 3-0 հաշվով պարտության մատնեց Թաիլանդի թիմին։

Ռեկորդային գումար Սալասի համար

Չիլիի հավաքականի լավագույն ֆուտբոլիստ Մարսելո Սալասը, որն այժմ խաղում է Արգենտինայի «Ռիվեր Փլեյթում», շուտով հանդես կգա իտալական «Լացիո» (Հռոմ) թիմի կազմում։ 22-ամյա տաղանդավոր ֆուտբոլիստի՝ Իտալիա տեղափոխվելու բանակցությունները արդեն ավարտվել են։ Որոշ աղբյուրներ հաղորդում են, որ արգենտինական ակումբը Սալասի համար կստանա 17 մլն դոլար, ըստ մյուսների՝ 21 մլն դոլար։ Սա Արգենտինայի ֆուտբոլային պատմության մեջ ամենաթանկ գործարքն է։ Ինքը՝ Սալասը, յոթ տարվա ընթացքում պետք է ստանա 17,5 մլն դոլար։

Սալասի ներկայիս թիմը՝ «Ռիվեր Փլեյթը», Մար դել Պլատայի գավաթի խաղարկության վերջին հանդիպման ժամանակ 2-5 հաշվով պարտություն կրեց «Սան Լորենցո» թիմից։ Սալասը խփեց իր թիմի երկու գոլերից մեկը, բայց շուտով կոպիտ խաղի համար հեռացվեց խաղադաշտից։

Շուտով այս ֆուտբոլիստի խաղը կտեսնեն նաեւ Եվրոպայում։ Փետրվարի 18-ին Լոնդոնի հանրահայտ «Ուեմբլի» մարզադաշտում Անգլիայի հավաքականը կընդունի Չիլիի հավաքականին։ Աշխարհի առաջնություն-98-ի եզրափակչի երկու մասնակիցների հանդիպումը սպասվում է հետաքրքրությամբ։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

օրվա հետքով

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄՆԵՐ

Վազգեն Սարգսյանը բացառում է ռազմական դիկտատուրայի հաստատումը

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Հայաստանում հեղաշրջում տեղի չի ունեցել: Դա ես սխալ բնորոշում եմ համարում», փետրվարի 4-ին լրագրողներին հայտնեց ՀՀ պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանը: Ըստ նրա, Հայաստանում սահմանադրական ճանապարհով տեղի է ունեցել նախագահի հրաժարականը: «Ինձ համար դա շատ տխուր է, բայց օրինաչափ», ասաց նախարարը:

Ինչ վերաբերում է նախագահի հրաժարականի ելույթի այն մասին, թե «ձեզ հայտնի մարմինների կողմից» իրեն ներկայացվել է հրաժարականի պահանջ, ապա այս առիթով Վ. Սարգսյանը հայտարարեց. «Կարելի է ենթադրել, որ հասկապես մեր մասին է խոսքը, բայց մեր կողմից որեւէ ճնշում չի եղել: Մեզ առաջադրված է եղել ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման երկու տարբերակ. մենք նախընտրել ենք երկրորդը», ասաց պրն. Սարգսյանը: Իսկ ինչ վերաբերում է «ներքին ճնշումներին», ապա, նախարարի խոսքերով, «իմ նկատմամբ նույնպես եղել են ներքին ճնշումներ, բայց ես հրաժարական չեմ տվել»:

Ըստ պաշտպանության նախարարի, իր համար անսպասելի է եղել նախագահի հրաժարական տալու պահը. «2-3 ամիս շարունակ անընդհատ աշխատել եմ միջանկյալ եզրեր գտնելու ուղղությամբ: Միակ առաջարկությունը, խնդրանքը, որ կատարել էի Արցախի հարցում, ես քայլ անելն էր. գոնե իրավիճակի սառեցումը», տեղեկացրեց Վազգեն Սարգսյանը:

Պրն նախարարը համոզված է, որ այս հրաժարականները չեն բերի անիշխանության: Նա բացառեց նաեւ Հայաստանում ռազմական դիկտատուրայի հաստատումը եւ հավաստիացրեց, որ բոլորը դրանում կհամոզվեն առաջիկա օրերի ընթացքում: «Ուժային նախարարները անցած 8-10 տարիների ընթացքում նման կասկածանքների առիթ չեն տվել: Նախագահի հետ մեր հակասությունները այդքան խորը չէին, դրանք զուտ գաղափարական էին: Նույն հաջողությամբ այսօր ես կարող էի չլինել պաշտպանության նախարար, եթե Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հեռացներ, ես կգնայի հանգիստ: Իսկ հրաժարական երբեք չեմ տա», հայտարարեց Վազգեն Սարգսյանը:

Վ. Սարգսյանը կարծում է, որ այս ամենը բանակցային գործընթացի վրա բարենպաստ ազդեցություն կունենա: Հայաստանը բանակցություններում կունենա դիրքի էական փոփոխություն, հանդես կգա ավելի կոշտ դիրքորոշմամբ: «Բանակցությունները պետք է սկսենք բարձրից», ասաց նախարարը եւ հավաստիացրեց, որ այդ դեպքում «կոտրած տաշտի առաջ չենք կանգնի»:

Նախարարի խոսքերով, պատերազմական գործողությունները հակամարտության գոտում առաջիկա երկու տարում չեն վերսկսվի: «Մեր բանակի ուժն այսօր անգնահատելի է», նշեց Վազգեն Սարգսյանը: Նա չհամաձայնեց Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի այն գնահատականի հետ, թե խաղաղության կուսակցությունը պարտություն կրեց: «Ոչ ոք ավելի շատ խաղաղություն չի ուզում, քան մենք: Լավագույն խաղաղության ձեւը միշտ պատերազմին պատրաստ լինելն է», հայտարարեց նախարարը:

Անդրադառնալով գալիք նախագահական ընտրություններին, Վ. Սարգսյանը նշեց, որ իր կամ մեկ ուրիշի թեկնածությունը առաջադրել չի պատրաստվում: Սակայն ընդգծեց, որ ընտրությունները պետք է լինեն «բացարձակապես մաքուր»: «Բոլոր թեկնածուների միջեւ պետք է լինի փոխադարձ հարգանք: Ցանկալի կլինի, որ թեկնածուները ստորագրեն մի համաձայնագիր, որ ընտրությունները պետք է տանեն ոչ թե ազգի պառակտման, այլ ազգի միասնության: Համաձայնության գանք շատ կարեւոր 4-5 համազգային խնդիրների շուրջ եւ այդ պլատֆորմով գնանք ընտրությունների: Համոզված եմ, որ կարելի է դա անել, եւ դա լինելու է: Գալիք ընտրությունները բերելու են ազգային միասնության», ընդգծեց Վ. Սարգսյանը եւ ավելացրեց, որ դրա վկայությունը կլինեն նաեւ նոր նշանակումները: «Բոլոր կուսակցությունները պետք է ներկայացված լինեն խորհրդարանում, խոսակցությունները փողոցից պետք է տեղափոխվեն խորհրդարան», ասաց Վազգեն Սարգսյանը:

Ալեքսանդր Լեբեդ. Հայաստանում չկա «պատերազմի կուսակցություն»

Ուշիուշով հետեւում եմ Հայաստանի իրադարձություններին: Կեղծ գործընթացների բնական ընթացքը հանգեցրեց նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականին, որը ժողովրդավարության պայմաններում համարվում է բնականոն երեւույթ: Բայց ինձ անչափ զարմացրեց, որ նախագահն իր հրաժեշտի խոսքում նման դեպքերում ընդունված զղջման փոխարեն բոլոր մահացու մեղքերի մեջ մեղադրեց այսպես կոչված «պատերազմի կուսակցությանը»: Իմ խորին համոզմամբ (ես այդ մասին գիտեմ ոչ ուրիշների խոսքերից), Հայաստանում չկա եւ չի կարող լինել «պատերազմի կուսակցություն», հատկապես եթե դրա տակ ենթադրվում է Հայաստանի եւ Արցախի ժողովրդական բանակի ղեկավարությունը, որի շնորհիվ 1994 թ. մայիսից տարածաշրջանում խաղաղություն է հաստատվել: Այնպես որ, խոսքն ավելի շուտ «խաղաղության կուսակցության» մասին է:

Իրավունք չունենալով միջամտել անկախ Հայաստանի ներքին գործերին, ես, այդուհանդերձ, ինձ թույլ տվեցի Հայաստանի Հանրապետության ուժային կառույցների նախարարներին ողջունել, որ նման ծանր ժամանակներում եւ ներքին բարդ իրավիճակներում բոլոր ճակատագրական հարցերը լուծվում են կայունության եւ հաշտության պայմաններում: Դրա վկայությունը Հայաստանի նախագահի հրաժարականն է:

Հենց այս հանգամանքը վկայում է, որ մենք գործ ունենք խիզախ եւ իմաստուն մարդկանց հետ, որոնք կարողանում են պաշտպանել խաղաղությունը:

Ինչպես հայտնի է, աշխարհում խիզախության լինելու-չլինելու հարցն ամեն ինչ է լուծում: Հայաստանում եւ Արցախում, ինչպես տեսնում ենք, այդ հարցը լուծվում է պատվով եւ արժանապատվությամբ:

Գեներալ-լեյտենանտ
ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԼԵԲԵԴ
Մոսկվա

Ֆրենկ Փալոնը հայաստանյան իրադարձությունների մասին

4 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականի կապակցությամբ ԱՄՆ Ներկայացուցիչների պալատի հայկական հարցերով կոնգրեսական հանձնաժողովի համանախագահ Ֆրենկ Փալոնը հայտարարեց. «Հայաստանում հաստատված է գործող ժողովրդավարություն, ուր գործում են օրենքները: Շատ այլ նորանկախ պետություններում քաղաքական այդպիսի ճգնաժամը կարող էր, իհարկե, տանել դեպի բռնություններ եւ անկայունություն», եւ հիշեցրեց, որ սենատոր Քենեդին Տեր-Պետրոսյանին ժամանակին անվանել էր «Հայաստանի Ջորջ Վաշինգտոն»: Սակայն լրատվական շատ գործակալություններ եւ թերթեր այսօր հիշեցնում են նաեւ նախկին նախագահի վարչակազմի հակաժողովրդավարական քայլերը, ընդգծելով ՀՅԴ-ի արգելման փաստը, 96 թվականի նախագահական ընտրությունների հետ կապված տխուր իրադարձությունները: Իսկ Ֆրենկ Փալոնն իր ելույթում հիշեցրել է, որ Ղարաբաղի հայերը պարտության են մատնել ագրեսորներին՝ պաշտպանելով իրենց հայրենիքը եւ, որ բոլոր հայերը՝ Ղարաբաղի, ՀՀ-ի, թե Ամերիկայի, չեն քաշվի մի կողմ՝ թույլ տալու համար, որ Ղարաբաղի ժողովուրդը կորցնի պայքարով ձեռք բերված անկախությունը: Նրանք չեն ընդունի կարգավորման որեւէ տարբերակ, որը մասամբ անգամ կվնասի ղարաբաղցիների իրավունքին: «Ես գոհ չեմ ներկայումս ընթացող բանակցություններից եւ հավասացած եմ, որ մեր ԱՄՆ արտաքին քաղաքականությունը Հայաստանին եւ Լեռնային Ղարաբաղին ստիպում է ընդունել անընդունելի առաջարկներ», ասել է Ֆրենկ Փալոնն այսօրվա իր ելույթում: «Մինսկի խմբի կողմից տարվող խաղաղության գործընթացը չպետք է հանգեցնի այնպիսի լուծման, որը պարտադրվի ղարաբաղցիներին: Հարկավոր է գտնել լուծումներ, որոնք կընդունվեն, այլ ոչ թե կպարտադրվեն», ասել է Փալոնը եւ կրկնել, որ այս գործընթացում պետք է առաջնայնությունը տրվի Ադրբեջանի եւ Ղարաբաղի միջեւ երկկողմանի բանակցություններին առանց որեւէ նախապայմանի:

Փետրվարի 5-ին, ժամը 12-ին ԱԺՄ կենտրոնական գրասենյակում (Աբովյան 12) տեղի կունենա ԱԺՄ նախագահ Վ. Մանուկյանի մամուլի ասուլիսը:

ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒՄ

Վանո Սիրադեղյան. ՀՀՇ-ն պետք է հարմարվի ընդդիմադիր կուսակցության դերին

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ղարաբաղի հարցը միայն պատրվակ դարձավ Հայաստանում քաղաքական ճգնաժամի զարգացման համար, հայտարարեց ՀՀՇ վարչության նախագահ Վանո Սիրադեղյանը: Նրա կարծիքով, իրադարձությունների նման զարգացում ենթադրվում էր արդեն իսկ նոր Սահմանադրության ընդունմամբ, որը «ականապատված» էր եւ հնարավորություն էր ստեղծում, որպեսզի «նախագահական իշխանությունը սահուն վերածվի վարչապետական իշխանության»:

Ըստ Վանո Սիրադեղյանի, «ինքնին դրա մեջ վատ բան չկա», սակայն գործը բարդացնում է այն հանգամանքը,

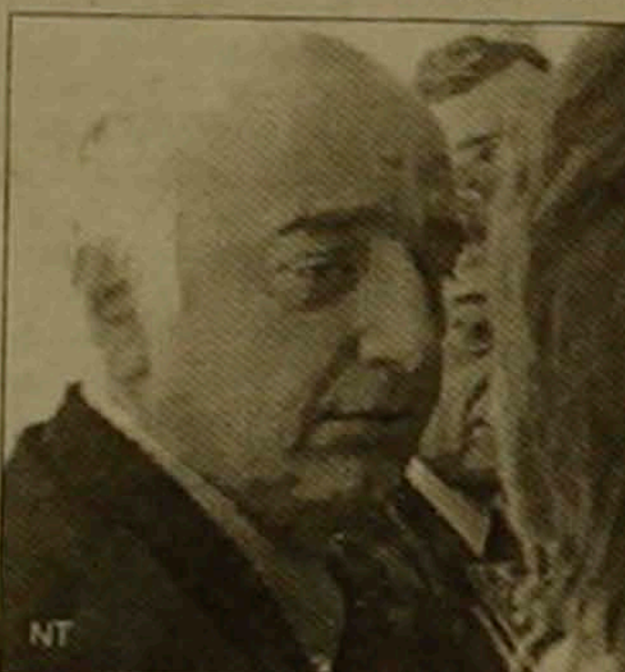

NT

որ խորհրդարանը այդ խնդրի կարգավորման լծակներ չունի: «Ես ամեն ինչ արեցի, որպեսզի այսպիսի անպասկառ մեծամասնությամբ խորհրդարան չստեղծվի», ասաց ԱԺ «Հանրապետություն» խմբակցության նախկին նախագահը: Միեւնույն ժամանակ նա նշեց գործող Սահմանադրության այն առավելությունը, որ ԱԺ-ն լիազորված չէ սահմանադրական փոփոխություններ կատարելու, ինչը վտանգավոր կլիներ ստեղծված իրավիճակում:

Խոսելով ՀՀՇ-ի հետագա քայլերի մասին, պրն. Սիրադեղյանը հայտնեց, որ 2-3 ամիս հետո կանցկացվի համագումար, որը կմշակի ուժերի նոր դասավորության եւ քաղաքական նոր պայմաններում կուսակցության գործունեության ուղիները: Նա նշեց, որ ստեղծման պահից ՀՀՇ-ն եղել է իշխող կուսակցություն եւ այժմ պետք է հարմարվի իր համար անսովոր՝ ընդդիմադիր կուսակցության դերին: ՀՀՇ վարչության նախագահի կարծիքով, քաղաքական ասպարեզից կուսակցության հեռանալը (ինչին կարող էր նպաստել իր՝ վարչության նախագահի պաշտոնից հրաժարվելը) «կաղքատացնի քաղաքական ներկապնակը եւ վտանգավոր է քաղաքական դաշտի հավասարակշռության համար»: Միեւնույն ժամանակ ՀՀՇ-ն, ըստ նրա, «այդքան կամք չունի», որպեսզի մասնակցի առաջիկա ընտրություններին, եւ «դրա կարիքը երեւի չկա էլ»:

Հրաժարվելով կանխատեսումներ անել հանրապետության նախագահի պաշտոնի հավանական թեկնածուների վերաբերյալ, պրն. Սիրադեղյանը նշեց Հայաստանի նման փոքր երկրի համար իշխանության ժառանգականության պահպանման կարեւորությունը: Քաղաքական կուրսի փոփոխության առնչությամբ նա նկատեց, որ այն ուժերը, որոնք ղարաբաղյան հարցի լուծման այլ եղանակ էին նախընտրում, ստացել են դրա իրականացման հնարավորությունը: Իսկ թե ինչ ճանապարհով դա կարվի՝ արտաքին քաղաքականության փոփոխման, թե բանակի ուժեղացման եւ պատերազմի նախապատրաստման, դա արդեն իրենց գործն է:

Ըստ Վ. Սիրադեղյանի, չի կարելի բացառել նաեւ արտաքին ուժերի ազդեցությունը ապակայունացման գործընթացում: Նրա կարծիքով, կան տերություններ, որոնք շահագրգռված են Հայաստանի թուլացման մեջ՝ այդ ճանապարհով Ղարաբաղի հարցը լուծելու նպատակով:

Վանո Սիրադեղյանը վստահություն հայտնեց, որ 40 օրվա ընթացքում հանրապետությունում անակնկալներ չեն կարող լինել, «հարաբերական անդորրը» կպահպանվի, եւ քաղաքական պայթյունների վտանգը, որը գոյություն ուներ նախորդ երկու շաբաթների ընթացքում, այժմ վերացել է: Նախկինում իշխող կուսակցության ներկայացուցիչների դեմ հնարավոր քայլերի առնչությամբ նա ասաց. «Ես մտավախություն չունեմ, որ կարող են հալածանքներ սկսվել, եւ չեմ կարծում, որ դա ճիշտ ճանապարհ է որեւէ իշխանության համար: Համենայն դեպս, դա չի նպաստի կայունացմանը կամ երկրի ուժեղացմանը»:

Ուզո՞ւմ եք նիհարել
առանց դիետայի եւ
ֆիզկուլտուրայի:
Զանգահարեք
52-93-53
ժամը 9-18-ը

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
4 սենյականոց բնակարան (Դավիթաշեն, II թաղամաս, 3-րդ շենք, բն. 4):
Զանգահարել 72-89-83

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
4 սենյականոց բնակարան 115/70 քմ, Չարենցի 52, 3 հարկանի քարե շենքի 2-րդ հարկում:
Հեռ.՝ 55-66-56

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
2 սենյականոց բնակարան, Ֆրունզեի փ. շենք 6, 34 բն., 5 հարկանի շենքի 5-րդ հարկում:
Հեռ.՝ 44-97-40, 58-18-41
(«Հայրենիք» կինոթատրոնի մոտ):

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
3 սենյականոց բնակարան
Նորքի V զանգ.
հեռ. 64-93-89, 64-88-85

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Էրեբունու տարածքի ժողդատարանը Երեւանի Նոր Արեշ 20 փողոցի 17 տան նախկին բնակիչ Զինա Կալենի Սարգսյանին անհայտ բացակայող ճանաչելու մասին Հեղուշ Արամի Գալստյանի դիմումի համաձայն դիմում է բոլոր քաղաքացիներին եւ կազմակերպություններին մասին տեղեկություններ Էրեբունու տարածքի ժողդատարանին հայտնելու խնդրանքով:
Հասցեն՝ Մ. Խորենացու փող. 162ա
Հեռ. 57.02.79
Ժողդատավոր՝ Ս. Հովսեփյան

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2: Գրանցման թիվ 65: Դասիչ 69149: Պատվեր 753: Տպաքանակը 3500: Ստորագրված է տպագրության 4. 02. 1998: Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@